

قلم حنیف علی صاحبزادہ نے اپنے سادہ اور پرکشش
تصنیف کے ذریعے ہندوؤں کی دلجوئی اور
ان کی ترقی کے لیے کوشش کی ہے۔ یہ کتاب
ہندوؤں کی دلجوئی اور ان کی ترقی کے لیے
کوشش کی ہے۔ یہ کتاب ہندوؤں کی
دلجوئی اور ان کی ترقی کے لیے کوشش
کی ہے۔ یہ کتاب ہندوؤں کی دلجوئی
اور ان کی ترقی کے لیے کوشش کی ہے۔

قصہ

نجف حسین سید

سی حرفی مصور عرف قصہ ب برش و لام لکیر
تصنیف لطیف چودھری محمد شریف پی ٹی او رٹائرڈ

نیو ججوری سنٹر باکہ نالدا

شیشے دے دروازے اُتے دوواریں اوس برش پھہبایائے سوبا

چورس نقطہ جڑیا گئیے۔

لنگھدا مگر کھلو گئییاں۔

دوواریں اوس برش پھہبایائے ز'ہن گئی اے

بر موڑ کے پچھے تکیوس موٹی عینک اُتوں

مٹاں میرے مگر کھلوون نال ای بھار جیہا کوئی ہو یا نے ایہنواں

چنے کڑوتے اُتے تھاں تھاں رنگورنگ نشان برش دے

اکو جیڈے

رنگ پر کھیا ہونائے خبرے

”کیہ کر دے او؟“

اوہ ز'دے اگے ز' بناؤندائے

”کچھ نہیں“

”کریا کرو کھش“

”تیس رٹائر آں“

”اوہ کسے لیکھنے وِچ تے رہو نہ بھائیآ

لیکھا ای ریگھا اے

میں وی رنائر آں ڈاکھانیوں

ہاں میرا شوق سی“

رندے اگے مک آگیاے

”اتھ لگیاں نوں دھکے پندے نہیں پنے

اکھے میں رنائر آں

اتوں سنیاں ساویں آلو وک گئے نہیں

دو منڈے نہیں میرے دونویں امریکہ

لکھ لکھ دونویں کماندے ہون گے

کوئی پچھے توں کون ایں

پیو جی دو نہہ منڈیاں دا

وژ کاف کمیٹی

ٹل ایاجے دونماں پھڈ دے

ایویں پھڈ دیاں

ساہ اخیر ی ہو جانائے پر حرف اخیر ی رہنائے“

ز ر ک سلک.....

”سکھیاے تساں رنائر ہو کے؟“

”جدواں دی ہوش اے سکھن ٹریاں

دسد اکون اے ساری عمر دا کتھی لارائے

ہندو سی نہ پہلاں
 برش کہ جلی، کم تھیڑ دانال دسرے
 مینوں ایسوسی بھیت شکل داپاواں
 رن اوبدی ہن ویکھو
 بال سواں آویں نہ
 گھڑا چڑھا آویں نہ بیٹھوں کوٹھے تے
 اک تھک کے بکھ دے گیاں لوہاری
 جادوگری
 آہو کسباں اندر جادو گرتے ہوندے ای نیں
 دل اوبتاں دے سچے ہون گے
 پیر ہون گے پٹھے
 لیک جو چھوہنی
 شکل کھلونی یو ہے“
 زرک سہلک ہاؤس.....
 ”گورواں دیاں وی او سے واہیاں نیں
 بڑیاں للاں لتیاں نیں میں
 دئی گئے اوہ لام لفافے
 جادوگری سور ساری
 لے گیا مہاراجہ اوبنوں
 مہاراجے دا اپنا کم سی

چے چو تک وچ تخت ڈاہوں دا

پہلوں ننگی و باؤٹی

پھیر بہاؤٹی

روز نویں

جادوگر دا آپنا کم سی

ننگی واہ کے چارھ دیتی اسمانے

مہاراج نے کڈھدیاں ربنالام لکیراں مئے

زرک سلک ہاؤس۔ ہر قسم.....

”کے مسلمان کول جانڈے نہیں“

”برش پھڑناسی سنتیں بہناسی میں

پایا سی استاد ہوراں کول پو میرے میں

راج برادری ساڈی وچوں ای سی نا گھروں او بنال دے

کل بندستان چ ڈھماں

رنگ روشن سی

نہیں بڑ نہ تھسکایا

پھے پھپھی پھپھڑ کر کر لیزے دھوتے میں میں مردے

کون کسے نول دسدائے

کیہ بندو کیہ مسلمان بھ یے یہودی سمجھو

بے برش بڑود جھپینی

تچے میں پر، کون شریک اتارے ہتھیں

رب دانی جگرائے“

ہر قسم جاپانی.....

اخیر میں نس گیاں بے

اوتھے اشارت ہوئی اے

سبھ سی اوہ وی

ہو روی منڈے سن ایہد ہر دے

گھر کھلا ای رہنا آگئے ٹر گئے

آپنا ٹبر ٹیر پتہ نہیں پچھے سی

کہ نہیں سی

نہ کسے پٹھیا نہ اوہنے دیا

جو آونارل کے چگ لینا

وڈے بورڈ داکم سی

اوتھے چھت چوئی اے

پوری سمجھ تے پوریاں ہویاں آوندی اے

پیر پیغمبر پورے نہ ہوئے،

..... ہر قسم جاپانی سونگ اٹلے.....

”بابا کیسے لکھتے ہو یہ“

”آؤ میرا بیٹا آؤ وکھائیے۔“

نیزے شکل ہوئی اے اوتھے

آہندا سی اوئے نہ جا کاف کملیا

اسی تھے آئے تے ٹبرداری ہو گئی

نوکر ڈاک دے ہو گئے

شکل ادا سی ہو گئی

حرف وی شکلاں ای ہوندے نیں کہ خبرے۔

ایہہ آپنا ای کم جے سارا مارکیٹ تے

ٹھیکے رہے نیں اپنے

دس منڈے سن اگے

اک پوزیوں ڈگائے جد دا

میں کہیا بھائی کلا ای وتر

ڈگیں چڑھیں سو تیرا“

..... اعلیٰ پرٹس کٹ پیمز.....

”بھئی ماربل آلائے اوتھے بہناں آيو“

”چاء استاد جی“

”دو پیالی پتر اوئے

نہیں؟

تسیں آونا جو کوئی نہیں“

چن دا گاون

دینہہ چن پھکوا ای ہا
رات ویلے وی ایہدا کم ہن نہیں زُشنائی کرنا
چوراں یاراں نول
لوئی لوڑ نہیں رہی
دینہہ دیاں بھرماں دا
ہن رات توڑ نہیں رہی
چن شامیں پھکوا ای ہا
علماواں دی سانجھی مُرم سلائی
ہن رات ویلے وی ایہدا کم نہیں بھیت لکائی کرنا
سمندر دھرت چھپے
کھول اسمان دکھانے

گل بھادیں ہووے نہ ہووے کوئی

ڈر سانوں رہندا اے

ایسہ بھینا متے کجی ہوئے

گواچی

بھن کھولے کسے جندرے دی

ایہدا ہن کیہ کریئے

سن جیہناں دیاں ایسہ کجیاں

اوہ ہن جندرے نہیں

ایہوں کتھے دھر کے بھلئے

کتاب مُستطاب الموسوم بہ تحریر اللعاب

عُرف قصہ ویسویں صدی

من تصنیف میاں بکا صاحب مدظلہ

شھ باٹھ دی گل اے

ویسویں صدی دے شھ باٹھ دی

آہو بابا ایسہ وی ضروری ہو یاد سنا

باٹھ دی نہیں تے چونٹھ دی ہوسی

پینٹھ توں پہلوں پہلوں دی اے

پینٹھ پھکھوں تے مال روڈ توں نیلے گنبد جان دی سڑک تے

خالی کندھاں مکھیاں لعمیاں گنیاں نہیں

تے گل ایسہ او سے سڑک دی ہوئی

خالی کندھ دی

چلو گل کرو ہن

بڈھے بندے گل خورے لکاؤندے کیوں نہیں

بُھل جان دے نہیں وچوں

یا کوئی بے وساہی ہوندی نہیں بھئی سُنن والا مُڑ ہتھ آوے نہ آوے

یاں اُن جڑیاں جوڑ کے آپیں جُودے نیں

بال نہیں جیویں

ہر آئے گئے نوں کھیڈے لاندہ لین تسلی نہیں ہوندی

بال سُنو کوئی گل سُنو ندے

سدھی کدیں نہیں کردے

بِتوں دی پتے گنڈھ کہانی کڈھدے نیں

بالاں وانگر بڈھے دی خبرے

پک جڑیاں دے کچ توں ڈردے رہندے نیں

چلو گل کرو ہن

آہو

میاں محمد صاحب سیف ملوک سُنو ندے

جد رمز کوئی رزکا دن راہ وِچ زُکدے نیں

ایسوا ای آکھ کے مُز قِصے ول مُردے نیں

چلو گل کرو ہن

ایسہ پر قِصہ کوئی نہیں

نہ ای گجھبی سہلک سلوک دی سیف چھپی وِچ لائھی

ایسہ تے ہے ای مال روڈ توں نیلے گنبد جانڈیاں راہ وِچ زُک کے دیکھی

چلو

میں محمد صاحب والا موڑ وی آپ کھنجا بیٹھے آں

ہن سدھے ای گل تے آجانے آں

سٹھ بانٹھ دی گل اے

مال روڈ توں نیلے گنبد والی سڑک تے جاواں پیا

تے اگے بندے کٹھے ہوئے پئے نہیں

تدوں پنج ست وی ہون

تے اوہنوں بندے کٹھے ہوئے پئے نہیں آکھی داسی

وچ پائی نال ملیشئے والا کالی کندھ تے گجھ پیا لکھدائے

بائی کول سو

مُونہ چوں ترکھی دھار چلاوے

کندھ چوں حرف آکاوے

نالو نال ای سگ جائے لکھیا

جلی جیسی اوہ پاوے ملیشئے والا

لف مھول کے

بر نوں لک نوں الفاں عیناں نال مھکاوے چاوے

جیویں تھیور تندور نہیں روٹی لاوندے

جماد نماز

گناہ سے توبہ

اللہ اکبر

غنتریب قیامت آنے والی ہے

وچ اکدم پھل بوئے جیہے پا کے لکھ جائے

بنت اللہ شتواری عفی عنہ

میں آہناں ایسہ جیتا نہیں؟
 تپڑاں والے سکولے میرا جماتی
 اوہ پر ہوئی سن سنتالیوں پہلاں دی
 تپڑوی چر کے آئے نیں کہ
 پہلوں بوریاں آہیاں
 آپو آپنیاں
 صاف میلیاں پاٹیاں نویاں
 میری دری آہی
 مینوں بڑی نموشی رہنی اوہدی
 کدیں کدیں کسے ”دری آلا“ کر سینت وی مینوں کرنی
 مڑ ستیا جی نال شہر سکولے تپڑ آگئے نیں
 ماسٹر شیخ سلاہ وتی
 بوریاں جوڑ کے تپڑ ہنایا جاوے
 ہیڈ ٹیچر لالہ دیس راج نے من لئی
 آڈر ہو گیا
 پیسے کٹھے ہو گئے سیبا آگیا
 ماسٹر شیخ نے مینوں پھنچیا
 تیری دری وی لائے وچ کہ رہن دیئے
 گھروں پھھ کے آویں
 اوہ تے چنگا ہو گیا

بوریاں گنڈھ بنایا تپڑ کامیاب نہ ہويا
آپنی بوری چھڈ کے منڈے دو جیاں اپر بیٹھن لگ پئے
اکدو بروی پائے
الاجے آوڳ لگ پئے
ہیڈ ٹیچر لالہ دیس راج نے اکھیا بوری کھول لئو آپو آپنی
تپڑ کامیاب نہیں

گل جیتے دی وچے رہ گئی
اوہنوں جیتا بھیڈ وی آہندے آہے
بھولا جیہا اوہ

اچا بولے کوئی تے تم سُم ہو جاہ
مار پین توں پہلوں ناساں پھر کٹیاں
پر مار کھانڈیاں روٹا گونا اوس کوئی نہ
مارن والے نول قہر ودھیرے چڑھنا
پولا جیہا مونہ کھل جاہ
اگلے دو دند پئے دئے

شرمایا جیہا جیویں ہسدا ہووے
بھیڈ اوہ خبرے دند وکھاوڳ پاروں سی
کہ ناساں پھر کن پاروں
اک کم اوہنوں آوندا سی
جیہڑا کسے ہو رنوں نہیں سی آوندا

اوہ تھک پچکاری مار کے کندھ تے پھل بناوندا ہوندا سی
اسیں اوہی چھٹی ویلے اوہنوں باہرلی کندھ تے لے جانا
بُک بُک پانی دینا

چتے مور بنا

چتے سپ بنا

چوہا بنا کے دس بھلا چٹو

جادو جیہا کوئی ہوندا جانا

سانوں مزا عجب جیہا آونا

جد اوہنے ساڈے نال لکھنے

آپنیاں ناواں توں

سانوں مٹھا مٹھا ڈر لگتا

اوہ ساتھوں دکھڑے جیہے کوئی ہور ہور جیہے لگنے

جدوں کوئی شکیتی چوہا آوندا دینا

اوہنے اکدم جھڈ کے پولا جیہا مونہ کھول کے دند کڈھ دینے

لکھیا اڈ جانا

کندھ اونویں دی اونویں رہنی

اکواری اک شکیتی آہندائے

ماسٹر جی ایسہ جیتا تھک نال گندیاں گلاں لکھدائے باہرلی کندھ تے

کن پھڑا کے چتے نوں فٹ بال بنا لیا ماسٹر شیخ نے

”رُوڑی دا کیلا“

لکھنا دسو گند لکھن ایسہ موتر موتی
تھک ماں کول کڈھ کے آیا کر جے بھتا آوند ای تے
کٹا پاک جگہ تے بنھو
جگہ پلپت ہونی اے تے پاک نہیں ہونا
تیرے سو بوکے میں کڈھاں“
پگ اوہدی کھل گئی
کیس کھلر گئے ککے

مینوں کن وچ کولوں منھی آہندائے ”چیتا گڑی او“
پولا جیہا مونہ کھلار ہیا پر روئے گوئے اوہ کوئی نہ
ماسٹر شیخ نے ساری چھٹی تائیں کن پھرائی رکھے
کانی اکھیں کولوں لنگھدا ویکھ جاوے تے گڑی چڑھ بے
ساڈے وچوں کوئی نہ آکھے
ایسہ جی چوہا بناوندائے

سپ تے مور بتاوندائے، ساڈے نال لکھدائے
ایسہ تیر آون توں پہلوں دیاں نہیں
تیر آئے جد کی جنگ تے نویاں جماتاں چڑھیاں
تد جیتا ساڈے نال نہیں سی
جنگ مکی دے دو دو لڈویا نہیں مینوں
تیر لین اسیں ماسٹر شیخ دے نال گئے ساں
لڈو لین تے پورا سکول گیا جلوس ہٹا کے

نہلی پگ اے اگے لالہ دلیس راج دی
راہ وِچ مینوں چاچے ہوراں ٹانگے وِچ بہالیائے
توں کتھے؟ جی لڈو لین سکول پیا جانداے پورا
لڈو چھڈ توں پیسٹری کھا

شہر والیاں ولوں چاء سی ڈی سی آیا ہویا سی
چاچے ہوراں تقریر وی کیتی

نظماں پڑھیاں گئیاں
اک سوڈو ٹوڈو اُتلے کھسے لالہ رمال،

مینوں ہُن تائیں یاد اے
”بھسم کر دی ہم نے آل بر شگال“

چاچے ہوراں مینوں کن وِچ دسیا ایہہ جاپان دی گل پیا کردائے
ڈڈواں دی

ویکھو پیٹھ کتھے پنجتالی کتھے
جیتا کتھے منت اللہ شنواری کتھے
تاہیوں آہندے نیں

بڈھے ہندے نال کم دی کرو
تے کہو سلا مایکم۔

جموں توں اک پتر جھولی کر یائے سکا
 ایہدے پٹھے پاسے بے بے کوئی گھر نہیں خبرے
 ترے ترے دیاں چار نہیں پالاں
 ہتھیو دو نہہ دی اک اے
 چوداں،

جڑے ہوئے،

متے اکو گھراے چوداں کمرے
 اکو جیہے شربت رنگے

دودھ کاغذی جیسی کوئی ٹھہ بنائے

ایہناں گھراں وچ کیریاں دیاں متے لکھیاں ہوسن

گٹنی و سائیاں گٹنی گوائیاں

ماکھی اوہناں واسوئی دے نکے جتنا

امرت و س داتر بکا

یاں ایہناں گھراں وچ رہن والیاں

کیریاں دیاں وی کیریاں آہیاں

جیہناں نوں کیریاں کھا گتیاں نہیں

ایسہ کتے کیریاں مرتبان نہیں دھر گئیاں
شرمت رنگے چپن اپر چٹی چکری
چکری وچ وت شرمِت ہندی

طلے نہیں جیوں کیرِی خانصاحبان دے
کچھ مرتبانان دے ڈھکن کوئی نہیں
کہ کیرِی پکس نے طلے پاڑ جھڈے نیں
متے نکل گئیاں نیں کرماں والیاں
دن دے آہر لئی بوہے لاه کے

یاں خبرے مت تا ئیں رہیاں نیں جد تا ئیں رہیا اے پتر ساوا
سکن لگا اے

تاں ایسہ ہڑپہ چھوڑ نکانا کر گئیاں نیں
متے اندرے ہوون جیون جو گئیاں

نکل آئے ہن ہن نیں
نہ ہن لوہ نیں جو لوہ آہیاں
نہ ہن ایسہ کوئی گھر نیں

چنچ کھڑکا

جدوں داسیال چڑھیائے
ایسہ روشندان تے آوندی چنچ کھڑکاوندی اے
روشندان میں کھولاں
آہلناپا بہسی
سارا دن ایکنے آونا ویٹائے
راتیں اندرے رہٹائے
تامی سونا کوئی نہیں
”تریہاں ورھیال توں
ایس گھر مینوں سکھ داسون نہیں مہلیا“
پر پھڑکاوندی اے
جیویں دیری مگر چڑھے نیں
تھلے پو چھل دے
پھل اے لال گلاہی
لالی نالوں وڈیری اے
کالے برتے بی جیسی اے کلگی

اُپروں بدامی پر نہیں
تھلیوں سلیٹی کالی پیروی کالے میں
جدوں داسیال چڑھیائے
چار واری آوندی اے
ساجھرے پنج و بے
نوں ساڈھے نوں،
دو پھریں

تے شاماں پین توں پہلاں
چوگے ویلئے خبرے
روشدان میں کھولاں
انج پئی کردی اے جیویں گل کوئی کرنی ہووے
ایہہ متے زرنہ ہووے
زردا آہندے میں رنگ بھر ماواں ہوندائے
نالے کلگی وی
کتے آنڈزے بیٹھی چھوڑ آئیے
بھل بھل ایہھے ای آوندائے
نہیں پر زردا پھل نہیں لگاواں ہوندا
کتے آہلنا ہور بنایاے
ہن بھل بیٹھی اے
پر انج کیوں کردی اے

جیویں اندر ایہوں کجھ دِسیائے جیہڑا دِشائے

ایہو دِسیا ہوسی :

آہلنا پاتھے

بگڑی چھتیری وِ تھ اے

زکھاں دا بھروسہ نہیں

الاں کاواں دا شہرا سیں پر دِسی آں

ہور بھلا کیہ دِشائے

ببل لگدی اے

غزل والی نہیں، دِسی

پر اوہ ذرا ہوندی اے نکیری

نالے ایڈی چُنج نہیں ہوندی

شیشے وِ جاوَن جوگی

نالے تھلے پھل نہیں ہوندا۔

خورے ہووے ای

کیہڑیاں بلبلاں دے تھلے اگے توں جھاتے نہیں

اوہ نہ ہووے اکورنگ دِیاں

ہوون ڈھیر سہیلیاں

واری دیندیاں نہیں

ہے کول جیویں کوئی بھیت چڑھے سیالے دا

چین کرن نہیں دیندا۔

روشندان میں کھولال
وٹھال، بوٹ، پر، تیلے
آکھے نہ آیا گیا۔

سگھنا رُکھ اے ماہلی رنگا

پر پتر لمیرے پتلے

دھریک ورگے

کنگرے دوال کناری

پتر نہیں ماہلی دے

تَن پر دھریک دا نہیں

ماں ”نُجور“ اے پھٹی لکھیا۔

ماں تے دیسی لگدائے

دیسیاں چوں اجکل اوہو لاوندے نیں

چھیتی ودھدے نیں جیہڑے

ایسہ تے باغ ہویا

انگریز ہٹا گئے

ماں وی لکھ کے لا گئے

جگ تے باتشاہی

ساری دُنیا چوں بُوٹے پٹ کے ایتھے آن نہیں لائے

دیکھو مار ہماری
سانوں دسیو نہیں
کہ میماں نون خبرے،
رکھ درویش ایہناں آپنے صدق ویا ہے
جتھے جانیٹھے
اوتھے جیو جنتر لئی رکھ نہیں
جو سدیا سدوائے
صدق نبھاون سکھ نہیں
تاں نجر تے پتر پتلے
وچ موٹے گول وڈیرے کتھوں آئے
ایسہ تے وچ بوڑھ آگیائے
جتھوں تن پروار ہوئیائے
اوتھوں پتر بگانا جیائے کرماں والی نے
دیکھو آپنے آپ نون
عجب کوئی مادھو لال حسین بنایائے

بیان الرشید یعنی منطق الطیر جدید

عرف قصر ال وکال

تصنیف لازوال شیخ محمد عمر جلال مدظلہ

سابق مہتمم اعلیٰ محکمہ مال حال سرپرست انجمن بہبودی اطفال

سنت نگر ثم سنت نگر لاہور

”ویکھو کال ٹیوشن پڑھدا انکل کولوں“

”ٹیوشن بہانائے، کال پھسائی بیٹھائے انکل“

”بڑی گل اے ایس عمرے بٹی“

سچ دی ڈھوتے بیٹھاں کال میں آپ دھیانے پڑھدیاں گولیا نہیں سی

اگوں لکھدیاں منڈیاں دی گل توں

سوڑ جیسی ایویں میرے اندروں لنگھی ہوئی اے

اوہ اکدم اڈیائے پھکھوں

تاں مینوں سہی ہویائے لوہ بکنا کول سی میرے

بجیاں ہونڈیاں توں مینوں کال نہیں چنگے لگدے

کھڑے کھلوتے پئے تر بھکنا

کھان والی کوئی شے ہووے تاں مونہوں ٹھنکھوں وی نہ سکنا

لگتا کوئی کمی کین نیں ڈھروں ندیدے

ایڈے کالے کو جھے نوں کوئی چوری کیویں پاسکدی اے
 نالے ایڈا تھریا حوصی کسے داسٹیہا کیویں لیا سکدائے
 سن سنتالی نال ای سمجھو جو وی سی اوہ گل پرائی ہو گئی
 ہن تے گھراں چجکاں نہیں آوندے

ایتھے باغ تھی دسدے نیں

ال تدوں وی دور دراڈی ہوندی اپنی لگدی سی
 بھاویں اے اسیں شاہین دا نہیں سی پڑھیا
 فخر فاقہ نہیں کوئی

پسوڑی کوئی نہیں

گھلیاں ہراں تے بے پرواہ

اسانیں تردیاں رہنا

اوس ویلے دی مال روڈ تے کاراں جیویں ہوندیاں سن
 ساڈے اللہ بخشے تیا صاحب وی ال دے منن والے سن :
 ”چیل دارعب تدبر وکھو

نیویں زکھ تے آہلنا چیل نہ پاوے گی

آپ وی رنج کے سوہنے بننے سن

اچے بھارے

صبح سویرے ورزش کر کے ڈھپے تیل ملاؤنا

گورا جسم اوہناں داتپ کے لال سوہا ہو جائے

لوڈے ویلے کشمیری چادر لے کے باہر بہندے سن

ال نون چیل ای کہندے سن

بھیماں نون ہمشیرہ جیویں آکھی داسی

(تدوں سسٹر کوئی کوئی آہندا سی)

”گر ج نخس اے چیل مبارک

مردہ شے ول اکھ چیل نہ چاوے گی

اک اسمان تے دونویں نیں

پر گر ج دی دنیا ہور اے چیل دی ہور اے“

چاء گلائی

اندر اوہناں باکر خانی بھور کے کہنا۔

الال کولوں سانوں ڈر اوووں ای آوتا

گوشت صدقے دا جدوں چھت تے کسے سٹ جانا

سانوں لال ٹوپیاں والیاں نون ماسیاں پھپھیاں اندر بھجاوٹا

تپیاں اکھاں مڑیاں چُنجاں

تدوں ای دشیاں سانوں

اوہو جیہا ڈر پاگل کولوں آوند اسی تداں شرابی کولوں

وڈیاں ہو کے نیڑیوں ال میں چرکی ڈنھی

اوس پرانے ڈاک بنگلے لُکے

پیر پیر اوہ کنبدی واڑچ وڑدی جاوے

اوبدنی گھبری اکھ توں اوس ویلے وی ڈر جیہا آیا مینوں

اُچیاں پرائیاں ڈھین ہاکیاں گھراں دے بیٹھوں لنگھیاں جیویں آوندائے
گھلامو نہ تے پونادھڑ کے دوال کاواں دا گھیرا

رولا

دشمن جوہ وچ پیرا شوٹ توں لندا زخمی ہو گئے افسر

ڈانگاں بھونیں کھڑکاوندے نیں پنڈ دے

کول وی نہیں نیں جاندے

بیج گھوڑ چڑھی منگول دھاڑ چوں کر گئے کوئی پھڑ

وئے چائی بال دوالے

کول وی نہیں نیں جاندے

چوکیدار نوں آکھیا میں کال اڈادے

اوس اکدو واریں کال تراہن دی رسم جیسی وی کیتی

پھیر آکھن لگا صاحب ایسہ جرم نہیں ایہناں دا

ایہدی آچی آئی دا جرم اے

ان پڑھ بندہ نواب دین ایسہ

سج سبھا ای جرم لفظ ایکنے کیویں ورتیائے

کیوں ورتیائے

ایتھے پلس والے وی آوندے جاندے نیں

سن لیا ہونائے

پر ایس گل وچ جرم لفظ دا کم کیہ ہویا

پھیر انگریز ویلے دی چٹی لمکی مجھ دیکھ کے نواب دین دی

میںوں اکدم ٹھنڈ جیہی پے گئی
جیویں میں اوہدی چوری پھڑئی ہووے
ایہ پچھلے ویلے دے ان پڑھ بندے ”ظلم“ نوں ”جرم“ ای آہندے سن کہ

نہیں کاواں چ کھلوتی سنگدی
لالیاں پرانہ نہیں
اوہناں ول نہیں لنگھدی
جیہڑیاں مینوں یاد نہیں گھگھیاں اوہناں تالوں مدھری اے
بری چھوٹیری سُو
پُوچھ وی تلی سورتہ لمیری،
کہ اوہیو اے
ایویں بھل اے میری،
چراں پچھوں جے آو گھراں پرائیاں وچ تاں
سوڑے سوڑے نہیں لگدے؟
نالے جدوں دی گل میں کرنا
تدوں کنیاں عام سن گھگھیاں بارے بولیاں باتاں
ہن مینوں کیہڑی یاد اے
کیوں
گھگھسی بولدی فجر دے ویلے
آہو

گھگھو گھوتے یوسف کھوہ

نہیں ایسے دونویں دکھ دکھ سن کہ خبرے
پراک گل پکی اے ہوندیاں سلیتی سن سبھ گھگھیاں
ایہدی گئی بری وچ صاف گیروا رلیا ہویائے
گھاہ وچ چھیتی چھیتی ٹھنڈی

پوٹا بھردی

اچنتی بہ گئی اے

جیویں ڈھپ سیکنی ہوویں

پرائڈاپا لیکھو اے

ڈھپ سیکن والی سردی تے ہن لہور شر وچ ہوندی کوئی نہیں
ایسے متاں کے ہوو ویں دی گھگھیاں اے

جتھے کاواں نال رہندیاں

گھاہ وچ ٹھ کے بہدیاں

گھگھیاں جھکدیاں نہیں

ٹھلیاں والاں والی اک، اک پینٹ جیکٹ نال سچو کھیہندی لنگھی اے

مگرے لنگھیاں نہیں بھریاں بھریاں واسکٹاں دو

اڈ گئی

بکس کولوں خبرے سنگی اے

کہ اے ای چیتے آگنیں کوئی گل ضروری

حکایت برگد المعروف قصہ ہیرا و ویرا
تصنیف بشیر و نذیرا حقیقت آگاہ صاحبزادہ ٹاکی شاہ صاحب سلمہ

بوڑھاں نوں میں جانناں

بے ہوندیاں توں

کتے پورے پنڈتے چھتر چھائی کھلوتے نیں

کدیں کندھ پاڑ کے کھوہ ہیرے اندر پیری بیٹھے نیں

پر پارک دی نقلی آبشار وچ آگیا ویکھ کے مینوں اچنبھا لگا

ایہہ اسیں سُن دے ای ہون دے ساں بھئی ایہناں نوں لاؤندا کوئی نہیں

تھاں کتھاں ایہہ بھال کے اُگی آوندے نیں

پر حافظ جھنڈو دسد اہا

جے کوئی لاؤندا ئے بوڑھتے توتے لاؤندے نیں

اکھے گولہ بوڑھ ڀی مکی توتا گھن

جتھے توتا وٹھ گیا اوہ و تھہ ساگن

حافظ جھنڈو پئی مچی دا حافظ نہ ہا

انھا ہا اسیں او بنوں حافظ آہندے ساں

ناں تے اوہدا جھنڈو چول ہا

سانوں وڈے اوہدے کولوں تراہوندے آہے

اکھے تھال ہتھال گھر کاؤندائے بالال کولوں

ایسہ حافظ جھنڈوای دسداسی

اکھے باتشاہی جد جگ تے آہی توتیاں دی

تال بوڑھ اکی بوڑھ آہے

انج باتشاہی تے بوڑھال دی آہی

توتے اوہنال دے حافظ آہے

اکھے رزقے دی تاثیراے ساری

بے توتے گولھ نہ کھاندے

نہ کوئی توپ چلا سکدا

نہ قسمت والا کاٹ وکھا سکدا

نہ پکے مونہ سٹی سٹائی تھال ہتھال دوہرا سکدا

دو بوڑھ تے اوہو سن

سکولوں اچل پنڈول جانڈیاں راہ وچ جیہڑے آوندے سن

آر پار آہے بوڑھال والی چھٹری دے

چھٹری سکئی

واڑھیاں بچو جڑھ بنیاں بیٹھوں ہسٹیاں

عجب جیہاڈر آونا کرہت جیہی وی

کے وڈکے نول جیویں کدیں کدائیں بھگیاں وکھ کے نہیں سی ہوندا؟

نتی آہندا ہوندا ہا ایسہ پو پتر نہیں دوئے

واڑھے وچوں جمیائے اُرلا پرلے دے

تارا او بنوں چکھدا ہا
 تینوں آگ پتہ اے میرا اوئے ترکھاہا
 پیو پتر دا سالا
 ایویں ماری آوندائے
 ساڈے بوڑھ آاسیں جانئے
 نتھی آکھنا چل توں دس بھلا کون نہیں پیو پتر جے نہیں تے
 چپ کر جا میں تینوں آبنال
 دس لینے آل تینوں
 تارے ایویں تتیاں ہو جانا
 اک بوڑھ دربار شریف دے اگے ہا
 اوہدی گل وی کرنے آل
 چھپڑی والیاں دی تے پہلوں کرئیے نا
 اوہ آچل پنڈ دے منڈیاں داراہ سی میرا نہیں سی
 پکاراہ تے آچل پنڈ دا عمر پڑے دے وچوں دی سی
 پرنتھی بہتا ایہدھروں ای جانا
 خط نتھی دا بہت سوہنا سی
 اسیں پھٹیاں آتے او سے کولوں سلاہ پئی لینئی
 کت وی او سے کولوں لوانے
 آپنے لئی اوہ نزدیکی قلم بناونداسی
 گڈل کاتے نوں اوہ قلم ای نہیں سی مندا

بوڑھاں والی چھپڑی والے راہ وچ نرو وی آؤندے آہے

اوبنے بو جھیاں وچوں نر تاڑنا پکا

تے کاجو کڈھ کے اوسے ویلے دو گھر دینیاں مینوں

اک تیری اک میری

اوبدی میں ای رکھداساں

اکھے میتھوں تارا کھوہ لیدائے

گھر کے وی دیناں اوبنوں

پھیر وی کھوہ لیدائے

اکواریں تارا نال سی

بوڑھاں والی تے آکے آہندائے

چل آوی نئی نھائے آپاں

میں آکھیا ڈب جاسو اوائے اینویں

تارا آہندائے ڈبو تسیں اوائے شریو

مسیتے وڑ وڑ نھاوندے اوجیہڑے

گسل کھانیاں یدھے

آپاں گھلا نھاونے آل

ساڈی آپی چھپڑی آکیوں وی نئی

تارے کپڑے لاہے

نئی وی لاہے

تارے ٹیہی ماری

نتی وی ماری
میں ڈریا ایسہ ڈب گئے
نیکلے تے اوہ بڑے ہوئے سن
نتی نوں پھھوں کس کے چھیا ہو یا سی تارے
مُونہ نتی دا اٹھلا اکھاں لڑیاں
بے وس جیہا
جیویں جان نیکل گئی ہووے
میں گھر ول نٹھا
مگر تارے دی واج آئی
اوائے تر کھائی دی
جٹاں بنا لئی ٹھہری
اج تر کھائی دی
میں مُز کے مچیا

اگر پھھر دو نوں پنڈول جان دے سن پئے
اوہ دن لاء مُز نتی اپنی قلم نہیں میرے کول رکھائی
دربار شریف والے بوڑھ دے اُتے جھنڈا ہا
اندر ہا دربار شریف تے بوڑھ بیٹھ اک لم سلمی قبر آہی
بیرے ویرے دی خانگاہ جیہوں آہندے آہے
جیہنے آوے

پہلوں بوڑھ نوں جتھ لاوے

پھیر ہیرے ویرے دے متھا ٹیک کے اندر جانا
 ہیرا ویرا جن آہے دربار شریف دے خادم پہلے ویلے
 وڈے منل صاحب نوں پتہ ہا
 کے کے درویش نوں وی شک رہندا ہا
 اک واریں دربار شریف دی چھت ڈگ پئی
 ہیرے ویرے ہتھاں تے سل لئی
 میاں صاحب تے گل درویش بھ خیری مریں نکل آئے
 میاں صاحب نے اکھیا بس بھنی ظاہر ہو گئے او ٹر جاؤ۔ ٹر گئے
 جے جے چھوڑ گئے
 جھنڈے آلے بوڑھ بیٹھ دفنیجے دوئے
 بھیت رہ گیا ہیرا ویرا چھت بیٹھ آن کے مر گئے
 پہلی واریں مینوں گھمے ای ساری دسی آہی
 گھما سکولے نہیں سی پڑھدا
 کوٹھے لاہون ماں نال ساڈے آوندا ہا
 گل سنا کے آہندائے جن بننا ای
 مکھے نہیں
 اکھے بن جا چنگا رہیں
 پکا جن تے جن ای ہوندائے
 پر ہیرا ویرا ٹپ لوے نہ جیہوا
 اوہ وی جنال ورگا ای سمجھو ہو جانداے

میں تیرے ساہنے پٹناں

رات دا ویلا

آل دوالے کوئی نہ

گھمے جھٹ سارا اکھاں میٹیاں

دھوتی کھول منڈا سا کیتا

دوڑ کے ٹپ گیا

پار کھلوتا با نہیں ہلار کے آہندائے آجا

مکھے توں تے چوہڑا ہو یوں گھمیا تینوں کچھ نہیں ہوندا

میں نہیں ٹپ سکدا

بھیت نال آہندائے جتاں وچ کوئی فرق نہیں ہوندا شاہ چوہڑے دا

بیرا ویرا چوہڑے ای سن کے

جن بن لئی پہلوں چوہڑا ہونا پندائی سچی

میں وی اکھاں میٹیاں

دوڑ لائی

پر سرے تے آ کے جھٹکا جیہا مینوں و جا جیویں بجلی دا

میں ڈھے پیا

گھمے مینوں کھڑیاں کیتا

کپڑے جھاڑ کے آہندائے

جا تیری پہلی وار آویس ای ہوندا

میرا نہ کسے نوں دسیں۔

پارک دی نقلی آبشار توں گل نری آہی
میں چونیدار نوں پھکیا
آکھن لگا بوڑھ ای اے پرہے ولیتی
افسرویکھ گئے نیں
حالے کسے نوں سمجھ نہیں آئی کتھوں اگ پپائے
دلیسی ہوندا تے آہندے بغیر ت بہہ گپائے توتا
میں پچھیا ایہنوں پندے کیوں نہیں
اکھے آبشار ای پنی پیسی
ٹھیکا نواں ای ہوسی
میننگ ہو گئی اے۔

قصہ کوتاہ بالتصویر

یعنی قصہ مختصر از خوف طوالت
حسب فرمائش خلیفہ شکور غوری
دال فروش المشہور باراں مسالے والی

بچ دے اگے

بکری بیٹھاں کھلے پے نیں سگرٹ نکرے
اکو جیڈے

بکری مڈھ نیں تھک پان دے

اکدو تیلے کوک دے وی نیں

مونگ پھلی دے چھلڑ بچ دے تھلے نیں

اک پیا جاندا اے

جینز پائی بر واہی

مگرے آؤندا اے

تھال مرٹا چائی

اکو ہان نیں دونویں۔

کتاب بے بدل موسوم بہ احوالِ شجرِ سمبل المعروف قصہ ڈھک مکوڑا
میں تصنیف شریف مس اینی روزامل سابق نرسنگ سسٹر ڈسٹرکٹ
ہسپتالان مفصل حال وارد لاہور

میں اجکل لارنس گھٹ ای جانی آں
نویں پارک ہن کئیں نیں
جائن والے اوتھے ای مہلہ بے نیں
تھوڑے ای رہ گئے نیں جائن والے بھتے باہر نر گئے
کل کئیاں چراں پھوں گئی تے سمبل اُتے چڑھ اہن اوکھ کے گم سُم ہو گئی
شہت دے چھتے لاہون وی کوئی چڑھ دے ای ہوسن
پر آپی اکھیں پہلی وار میں ویکھاں پئی تے جا پے
شہت وی اجکل کوئی نہیں ایہہ کیوں پیا چڑھ اہے
وڈے ماہن ٹپدا آتلیاں پتلیاں ٹہنیاں اُپر باندر چال اوہ چڑھ ا جاوے
ہٹھوں دو کھلوتے آہندے نیں بس کر ریمبولہ آہن
پنج سو کڈھ وکھاؤتے لہناں
اک نے اگوں زپ کھولی لے ویکھ لے پنج سو
میں ڈھا کے پچھوں کڈھ لینے نیں تیریوں، ہٹھاں آون دے مینوں
باندر چال اوہ تلی جیسی اک ٹہنی اتوں نال دے سوہل سفیدے اُپر سرک گیا

تے گولی گول گلی نال تلکھ اتھلے آیا
اوہ تریوے شرط جھکڑ دے ر گئے
ایہہ چڑھیا کیویں سدھی گلی گولی کھل سمبل دی
پر کولوں ویکھیا گولی کھل تے بھیاں بھیاں کھنکھیاں ابھریاں ہوئیاں نہیں
سمبل بڑا عجیب درخت اے۔

میں پہلی واریں باگ چچ ڈٹھے دو تے سمجھی
باہروں آیا ہونائے سمبل نال انگریزی لگدائے
نال داکیہ اے، خبرے کیمڑا کتھوں آئے۔
چچ بابے نانک سمبل دی گل کیتی اے

”سمبل زکھ سریر میں
میں جن ویکھ بھلن
سے پھل کم نہ آوئیں
تے گن میں تن ہن“
سارا جگ اداسی پھریا

خبرے کیمڑے دیسوں ویکھ کے آیا ہوسی بابا
پر دور دراڈیاں گلاں وچوں کتھے مثاللاں کڈھدے سن اے شاعر اوسلے
نال داکیہ اے
اوس ویلے وی باہروں آئے نال دھرا کے لوکی راضی ہوندے ای سن کہ۔
باگے سڑک دے آر پار نہیں آہمو ساہنے
ہک اودے جدے کلب اے چھوٹا

ذرا ہولیاں سامیاں والا

دو جاچدے لان انگریزی اُپر شالا مارو چھایا نہیں

باگ چ ایہدے فاندے تے میں دیکھے نہیں

پک تے شہت دے چھتے مشکاں ایہدے اُتے لگدے نہیں

بدھیاں تھاواں اُتے میلے نہیں جیویں لگدے

دو جا منڈے ایہدے اُتے گڑی دے ناں ناں آپنا ناں رلا کے لکھ لیدے نہیں

سوکھا

وچ دل پان دے پتے ورگا

نالے تیر اشارے ورگا

پتہ نہیں ایہدے رنگ گورائے

یاں کھل کولی اے سوکھی گھر چی جاندی اے

پورا گورا نہیں سمبل

اوہ تے سفیدا وی نہیں ہوندا

پورے گورے تے گورے مشکل ہوندے نہیں

انج زکھ ملوک اے بتکان ورگا

ناں بھاویں مرداواں اے، ناں داکیہ اے،

تاہلی گڑی دا ناں نہیں لگدا؟

سمبل اُتے آکریاں ناواں بارے وی میرا اک خیال تے غلط ہو گئے چھجے جیہے

میرا خیال سی ایہہ سکول دے منڈیاں دا کم اے

بڑی حد اے کالج دیاں دا

فسٹ ایر دے سیکنڈ ایر دے منڈے
 کڑیاں نال اچے گل نہیں جیہڑے کر سکدے
 پر دل وچ پک نہیں
 باگ چوں لنگھدی سمبل ول اوہ جاوے ای جاوے
 روضیاں تے وی ایہو کر دے نہیں
 جمائگیر دا ہووے غازی علم دین دا ہووے
 یاں اوہ منڈے آپنا ناں جہان تے چھڈنا چاہوندے نہیں
 آپوں او بلے رہ کے
 شاعر وی ایہو جیہے ای منڈے ہوندے نہیں
 پر پچھے جیہے عجیب ہو یا
 اک چنگا بھلا سیانا بندہ، داڑھی دھولے
 لما سارا چاکولے کے جٹیا ہو یا
 کوئی کڑی داناں نہیں سو لکھیا
 بس معظم اک اک چھیانوے
 ایہہ معظم شاعر نہیں بن سکیا ہونا
 پر چاکو جیویں خفا خون اوہنے سمبل اُتے واہیا
 جا پے کو ہندائے کسے نوں
 کوہن والے وی وچوں خبرے شاعر ای ہوندے ہوں
 ناں چھڈن لئی آپنا گولی کھل تے او بلے رہ کے
 قتل وی غزل سناون وانگ ای ہووے بھاویں

پر لکھیاں دالما نہیں منصوبہ ہوندا
 سیال سماں خُراک دال اندر دھرنا ہوندا
 اوہ وی ایہدی کھل ای خبرے وی بھدیاں نہیں
 ہاں پتر اکدم آجاندے نہیں سمبل نواں
 جیویں کڑیاں نواں کپڑے آجاندے نہیں
 پر گوریاں رُکھاں تے پتر اکثر ورلے ای ہوندا
 مسال ای او بلے ہوندی ای تھلی
 پر جسے تھلی تہر جاندی اے
 سچے ای پتر کر جاندے نہیں ننگی چھڈ کے
 ٹھیکیدار نواں چڑھن تے تھلی وڈھن وچ سمولت ہو جاندی اے
 شہت بارے ہن عام تے ایہو ای اے کہ شیرا رلیا ہوندا
 سو باگ دے افسر ہوون
 یاں کوئی اثر رسونے
 اوہ تے لہاوندے نہیں اتے کھلو کے
 سامنے چوا کے لیدے نہیں
 کنیں کروڑ پتی نہیں گوشت آپ کرا کے لیدے نہیں
 ددھ گوشت داسہت ہار ای ہن وساہ نہیں کھانا چاہیدا
 لکھیاں انج تے پاڈیاں سٹنی دیاں نہیں
 ایہناں بارے کورس دیاں کتاباں وچ وی بڑا بڑا لکھ آیا
 نی وی تے وی آیا

پر سبیل ایہناں نال سال دے سال جو کردائے
اوہ کیوں خبرے سمجھ نہیں نہیں آوندی
ہنجاہ ورھے تے مینوں ویہندیاں ہو گئے نہیں
تے سبلاں نال ایہناں داواہ تے بابے نانک توں وی اگدوں ہونائے
ہزاراں ورھیاں دا۔

پتر جیہڑے ویلے کردے نہیں
پھل آوندے نہیں
لال سوہے تے بھارے بھارے
پھل وی جھٹ ای ڈگ پوندے نہیں
یوٹی یوٹی جیویں کوئی صدقہ سداے
روں وی ایویں ای اڈ رل جانداے سبیل دا
سوکھے لوک سراہنے ایہدے بھریندے آہے اگے
ہن تے ہماڑ قوم تے سوندے نہیں
خبرے سوکھ سراہنے بھرن لئی سبیل لگدا ہونائے بابے ویلے
تاہیوں ہن گئیائے لہیوں
سوکھ سراہنے باہیاں نوں خبرے کیوں چھدے سن
نہ سوانہ سون دینا

ہورتے پھل کے کم نہیں آوندے دیکھے میں
اک لال رنگ دا کیرا کھاندا ڈٹھائے اوہ وی ہن جیہے
ایس واریں جدوں پھل آئے نہیں

میں دیکھیا

چچ دوتھیاں ورگی فوج دی فوج نہ لتھی ہووے
بک بک پھل نول دہ دہ چڑھے ہوئے نیں لالڑ
کائی بوے نیں سوہے ترکھے

کائی وڈیرے نُھلے کھروے پھکڑے رنگ دے
موٹے بُرک کتر دے ہولی ہولی ہلدے
لال فوج ایسہ اُتھاں لتھی ہوئی اے
کیڑیاں دے جتھ بھون نیں سمبل تھلے؟
پُھل ولا کے لنگھن کیڑیاں

لام ڈوری وچ لگیاں

لام ڈوری دے آسے پاسے مٹی دیاں مہین گولیاں
بھیاں بھیاں ڈھیریاں کر کر دھریاں

بھون چوں مٹی کڈھن وی کوئی کھیڈاے خبرے
پریوں ولیتی لان تے ڈاہے شالا ماروں

گھاہ تے چٹی چدر پائی باؤ پارٹی چکن کڑاہی
اگوں بھورے ریزھ کے بھون لیاں نیں

لام ڈوری وچ ترکھی آوا جاوی اے
پر مونہ میلن نیں کوئی گھسیندی

اوسے دیساڑے ڈھک مکوڑا پہلی دار تیار ہوندا میں ڈٹھائے
عام کاڈھیوں ذرا وڈیرا ہونائے جیہڑے ویلے آئے

لام ڈوری کنوں لانبھے لانبھے
 تھریاں نھلیاں گھٹن لگ پیاے
 کتلیاں نال اڑے کیری سالم مونہہ وچ تے
 میرے ویہندیاں عام کاڈھے توں جسہ چونا تھی گياے
 بر موئیرا وات پڑیا
 ڈھڈلمیرا ہوئی جاوے جیوں جیوں کھاوے
 جاپے مگر کوئی لگا ہوياے
 گھیرا پیا ہوياے کائی لہنوں
 کھاندا کھاندا نشہ جیہا جیویں تھی گياے
 ڈولدا لام ڈوری وچ نہیں جاو جا؟
 لام ڈوری تھر تھلی
 دو چاوے تے بک نھارے
 کنیں کتلیاں وچ جلتیج گتیاں
 کنیں مونہہ وچ از پھس گتیاں نہیں
 کچھ لتاں نوں پنیاں نہیں
 پیدا ڈھیندا لام ڈوریوں باہر اُتیاے
 لام ڈوری وت مری
 بک پاسے تھی چمبڑیاں لاہیاں پھسیاں اندر لنگھایاں سو
 مرد ڈولداٹ پیاے کلیاں دو کلیاں چٹن گھٹن
 میں آہنی آل

سبیل دے پھل جھڑ دے دیکھن جے توں ٹھہر نہ جاویں ہا

عام کاڈھے دا ڈھک مکوڑا بند اوکھ نہ سکیں با

وت آکھاں

بھون تے کیریاں بھر دیاں ہوسن

پر کتنے کاڈھے ڈھک مکوڑے کر دیاں ہوسن سیال چڑھے تاں

مزدی سوچنی آں

کاڈھا مکوڑا بہو گل نہیں

ڈھک کیہ ہویاے

اچا بہ ڈھک اکھویندائے خبرے

یاں رج کجیا ڈھک اکھویندائے

بار والے تے ڈھک آہدے نیں قیدی نوں

ڈھک مکوڑے نوں مگر مکوڑا کیوں نہ آکھاں

پر کیریاں خبرے ڈھک مکوڑے نوں کیہ آہدیاں ہوسن

ناں اصلی کچھڑے ہوندے نیں

ناں دیکھن والے دھردے نیں کہ ورتن والے

جیہڑے ہناون

اوہ بنیدیاں نہیں دھردے تے کیہ کردے نیں

پچھیاں کولوں مگر مچھ دا پھٹنا چاہیدائے

عید کارڈاں تے اُٹھ کھجور دا جوڑ ضروری ہون توں پہلوں دی گل
(جدوں ایہہ گل سداے لالہ گام تے آہندا ہوندائے
”ایہہ عید کارڈاں تے اُٹھ کھجور دا جوڑ ضروری ہون توں پہلوں دی
اے“

سو میں سوچیا، ایہو ای سرناواں ٹھیک اے۔)

لالہ سدائے سن ستالی توں پہلاں لہور کھجور اں چوکھیاں آہیاں
باہروں آؤتے لگدا سی ملتان آئے آں
اکھے داتا صاحب وی لکھیا ہا نہیں
لہور اک وستی اے ملتان شہر دی
ویلے نال وی شہر تھتے ہوندے گئے نہیں
کدیں پہاڑ سمندر اک سن
ہن شہیائے ملتان وی کھجیاں گھٹ گنیاں نہیں شمس دے ڈیرے تے وی
اکھے شہر وی آہیاں کنیں

ہکنیاں وچ وی وڑھیاں وچ وی، اندر شہر اے ساریاں تھاواں پچیاں ناہیاں
(چڑیا گھر وچ اے وی اکدو ہے نہیں)
جھنڈا ای جھنڈا سن راوی پارتے
باراں وری وچ سد کی ای نہیں سی

اکھے اوتھے ای اکواریں
اٹھاں والیاں نال میں اوہنوں ڈٹھا
اکھاں وچ عجیب جیسی کوئی لوء آہی
اٹھتے بڈھڑیاں مائیاں سن دو
اٹھ دی پھڑی مہار اوہ نال پئی جاندی اے
اکھے تدوں بال ساں
جاندیاں اوہنے ایویں حکمیاے
جیٹھ ہاڑ دے دن سن
سچے ای چھاں جیسی ہوئی اے ساری دُنیا تے،
”رات آگئی اے“
میں نال دے وڈ کے نوں آہناں۔

”لوڈا ویلاے“

وڈ کا ہسیا

”چلو گھر چلنے“

پندر آئی اے تینوں“

میں ہٹھیا لالہ پھیر کدے نہ نکری

لالہ آہندائے او سے رنگیاں اجکل جمعے ہزاروی کافی ہوندیاں نہیں

بھلیا لسن لاء کے بیٹھیاں

باقی ہفتہ مال روڈا خروٹ تے سوئی لاء کے۔

تکدیاں نہیں

پر دن وچ رات نہیں آوندی

تالیف القلوب

عرف

قصہ لاٹو و پردیسی

(بطرز ہیر وارث شاہ)

بزبان معجز بیان شاعر بے بدل مقبول لم یزل

فقیر نور محمد فضل شیر فروش المتخلص بہ پردیسی

سکنہ منڈی موتا سنگھ ضلع گجرانوالہ حال وارد لاہور

پردیسی آہدائے لاٹو بانال میرے

نوں ساون آہی

پردیسی کون اوہ اپنا شاعر اے جی

جلسیاں وچ مسیتاں وچ بولد اے

مٹھا و اج رسیا تے درد بھجا

سن کے کوئی نہیں اتھر و روک سکدا

اوہ پردیسی تے ہے جس آہیا اے

ایسہ روح قلبوت دا ذکر سارا

کملے لوک نیں قصہ ای سمجھدے نیں
دنیا بھلن تے پیر دا بھیت پاوٹا - اوہو
پردیسی آہدائے میں لاٹونوں آپ دیسائے
ورھے دن اتھے ہیر آوندی آ
سوگھی والا کوئی ور لا ای ویجھدا ای
جیہدی اکھ وچ نخی دا سُر چو اے
ہور ٹکراں ہیڑاے انھیاں دی
اکھے موڑ مزے آل باہری سڑک اتوں
میلہ بھکھیا پپائے

لام ڈوری اے چدر ہاں نخی دیاں
حق توں ای توں ڈھول ڈھکدے نیں
اسیں آئے آل مگرے وزیر آئے
چدر چاڑھیوس ریشمی زری والی
شاعر نال سن لہور دے وڈے وڈے
میں وی نال رلیاں لاٹو باہر رہیائے
ڈیرے دار فقیر نیں آئے بیٹھے
چاہواں پکدیاں نیں

چونہ ٹکھاں توں ہیر دا شور جلوہ لاوڈ سپیکراں تے
باہیں ٹنگ دیگاں والے جئے ہوئے نیں
مڑھکو مڑھک پئے لنگرور تیوندے نیں

اجدی رات ای ہیر مقابلہ اے
 پردیسی دسد اے لاٹونوں اکھیا میں، ایشکس ویکھناں میں
 چھلی وار انصاف نہیں ایہناں کیتا
 نمبر چار نوں کھج کے دو کیتائے
 چنگا وٹ اکھے، نوں ساون ہوئی مینہ تے آونا اے
 باہروں شور اے لاؤڈ سپیکراں تے
 آجاؤ آجاؤ بٹی پھلاں دا جوس اصلی
 نقد سو روپیہ آجاؤ انعام لے جاؤ جیہڑا نقل دے
 گھبو خالص ثبوت نہ کرے جیہڑا پنج سو نقد پھڑے
 آئیے لڑکی اوپر نیچے مچھلی ہے
 بحری آٹھ پستان والی
 ڈبل جگہ پشاب والی
 موت کا کنواں وچ مورتاں نچدیاں نہیں
 تیری ہو گئی پیار وچ کھو گئی سبھ توں سوہنیا ہائے من موہنیا دے
 اتوں ویہندیاں چوں گریے ٹوہندیاں نہیں
 نوں ساون آہی مینہ آون والائے
 وچ دربار دے جھیت نہیں لنگھنے دی
 اوہو بوہا ہو یا ورن لکھن دا
 گڈاؤڈ جنانیاں جنے وچے
 کیمڑے وڑدے نہیں کیمڑے پئے نکلدے نہیں کون پھدائے

ہور دربار نہیں بییاں وژن دیندے
 اتھے اچے نہیں ہويا قانون لاگو
 پردیسی آہندائے ایسہ لاٹوتے جھگڑ پیندائے
 مادھو لال حسین وی لھے شاہ وی
 ماروی کھادیس اک واری
 کوئی آہی وچاری، جی میں جھٹ دا جھٹ سلام کرتائے
 ایس آکھیا کیوں نہیں وئی جان دیندے
 ”لکھیا رسدا نہیوں“
 ”جیسوں ملناس اوس تے نہیں لکھیا“
 ”تینوں پچھ تے لکھناس“
 ایسہ عکشن اوہ ملکڑے اندر وژ گئی
 ایسوں ٹٹ پیاں ٹوپیاں جالی دیاں
 اندروں نکل کے سدھی اوہ ہو نہیں پئی
 مینوں آکھو جو آکھنائے ایسہ کون اے
 چلو چلنی آں میں جتھے چلنا ہے
 اوہلے کر مینوں ٹوپی اک آکھدی اے
 ”بھائی جی نوکری اے
 ماواں بھیٹاں نیں ساڈیاں وی
 ایس موندہ تے سچ نہیں آکھ سکدے
 تانوں پتہ اے صاف نہیں ہوندیاں ایسہ

کسے ویلے وی ایہناں دا پتہ کوئی نہیں“

اے پیرتے نہیں قانون لاگو

نوں ساون گماں، بُوہا ویلنا اے

پر دیسی آہدائے میں لاٹونوں پیادسناں

بھائی سچے نی محکمہ اوقاف آئے

توبہ وکھ نہ ہُن بڈھیال وچوں بندے بندیاں وچوں بڈھیال پتیاں نکلیاں نی

عضو عضو نے اگے حساب دیتائے

میں بولناں تے اندروں نکلی اے کوئی

لاٹو آھپائے ہیر پر دیسی اوہ ہیر

مینوں سمجھ نہیں آئی لہوں ہویائے مُڑکیہ

ایہوں اب نے جھاڑ کھلہاریا اے

اک مور ملدائے

اک آن کے پیسے پھڑائے نیں لٹو تھڑے کھیسوں ڈگے جے سانجھ رکھو

چٹیاں کپڑیاں وچ اک مچھ والا پیا پچھد اے کبہدے نال سی ایہہ

پانی لین میں باہر نوں بھج و گیاں

پانی لھناں پیا تے مینہ آن لتھا میلہ اُجڑ گیا

بڑا پچھیا میں لاٹونوں کیہ بنیاں

اندروں ساویاں جھیاں ای نکلیاں نیں

نکلیاں وڑیاں ہزار نیں اوہا جیہیاں

اگوں بولیا نہیں۔

در احوال پروفیسر ملی رافعہ سیدہ
شاگرد رشید ڈاکٹر شفیع چوہدری سابق پروفیسر یونیورسٹی
المعروف قصہ گرج و کاں
میں آثار ڈاکٹر مذکور

ایس عمرے ہن تیز چال ای ورزش اے
نویں ریسرچ وی ایہو ای کہندی اے
بُرجی کولوں جنگلے تیکر چکر اک میرا ہو جائے
وڈا سفیدا، کاں کھلوتے بیٹھاں
ایسہ وچ گرج اے سکا پنجر ٹھونگدی
گل حیرانی والی آہی باغ چ گرج دا انج کھلوون
میں آکھیا چکر مٹکا کے آوناں
پھیر کھلو کے ویہناں
جنگلے اُتے جونی مینوں اگوں آوند املیا
اوبدا چکر ہور اے میرا ہور اے
سوچیا اوبدا وی چکر کر لئیے، ورزش ای اے
ناں تے اوبدا ہور ای اے کوئی خبرے
اوبدے ہائی جونی آہندے نیں اوتوں

میں وی ایسو آہتاں

من موجی اے کوئی کم ٹک کے نہیں کدے کیتا
کدے کدھرے کدے کدھرے
ٹانڈیوں اگے گھر سو لہور وی آوندار ہندائے۔

وڈا سفیدا

گرج نہ کال

بس پخرا لگا

جونی اوتھوں لنگھدا مسکیا اے

اکھے ایسہ بک گچھ دی جاء ہے

اتھال ڈھپ دی لیر کائی جودی بس کہ کیا

جو گچھ سردائے اتھال ای گھن تے آہندی اے شودھی

کال نیڑے نیڑے رہندے نیں، اگوں کوئی نہیں ہوندا

پچھوں کنڈتے چڑھ ویندائے کوئی

کوئی پیراں تلیوں ہوتے پخرا چنچ لا گھندائے۔

ہور حیرانی۔

ٹھلی تلی مینوں باغ اے

میں ادھی صدی دا آوناں اتھے

ٹانڈیوں اگے کسے گراں دار ہن والا

ایسہ کیویں جائدائے گرج دا کیہ پروگرام اے، کال سیاست کیہ اے

اوہ اونویں مسکیا

جیویں آہدائے
 اپنی کھلی تلی دا ای تے پتہ نہیں ہوندا بندے کول
 اکھے ویکھو سنیں
 آم شام کر گئی اے پوہر
 آم شام کیہ
 سنیں رُکھاں تلے بال امانت رکھ ویندے نہیں
 اکھیری چادر پیسے
 اکھے آم شام ای
 کوئی چکھا نہیں؟
 نہیں اکھے رُکھ دا شرم کریندے نہیں
 جیویں بھوئیں تے دب کے پیر مریندا ئرے کائی تے آہدے نہیں
 سسہ ججے ، ماء پلو تے ڈیسی
 ڈھور ڈوانگل نہیں کریندے
 نموزیں مرویسی
 مینوں شک جیہا رہیا ایسہ جونی ایویں پیا کہانی کردائے
 پچھلے ویلے دی سٹی سٹائی
 میں کہیا ایسہ گرج تے کال انج ہین وی اکو مذہب
 سنیں گچھ وی کرنی آلا جی ہے
 نہ ہووے تال بہوں خرابا تھیوے
 مینوں یوسف ناچا چیتے آیا

ہک ٹھوک کے آہندا ہوندائے ”ہم کرگس ہیں
شاہینو پیو دیو

اسیں نہ ہوئے تے بو پئے مارن تماڈے اندر“

ناچے پئے ہو سمجھے جانڈے نیں

وڈے وڈے وی ہوئے نیں جیہڑے

نور ایف تے اودے شکر

ایسہ وی چھنرم چھانٹ اے یوسف ناچا ساٹھا پاٹھا

یاراں نول چار دائے جو کجھ لھے

میں جونی نول دیا آہندائے

سنیں ایسہ وی سئیائے

مور نہ ناچے تھیون ہاتاں گجھ مردار نہ کھاوے ہا

ہل مار کھائی نہ ہووے ہاتاں مور نہ ناچے تھیون ہا

کیہ مطلب؟

سکیں آہدے نیں کائی ویلا ہا جو سارے جناور نچدے آہن

جیہڑے ویلے موج نچاوے

رنگ وی ہک نہ آہن پکے

نچدے نچدے سبھ سترنگے تھی ویندے ہن

پر ایسہ گل آہدے نیں تدوں دی ہے

جد کل جناور کٹھے رہندے آہن

دل کائی سختی سوڑ بنی تے آنج آنج تھی گئے

کم کائی چاتا کیہیں کیہیں کائی
 ہلوں مار کھائیاں تھی گئیاں تے مورنجن تے لگے
 گچھ پوند سردار تھئی
 ول ہل کنوں جنگ ہاری تاں ہیں کم ڈتونس
 ہن مینوں شک ہو رپیا
 ایسہ جونی ایویں پلیوں بنائی نہ جاندا ہووے
 میں کہیا میں حرصی سمجھے سن ایسہ کال تے بڑے تماشبین نہیں
 جد تائیں رہی اے برتے رہے نہیں
 ہئیں تے ٹھجئے
 فرگئی اے تے چلو بھئی چلئے گھر و گھریں
 اکھے سئیں لہور شہر وچ رہندیاں اتنی مد تھئی نہیں
 تماش بین وی گچھ گچھ ہوسن
 پر آم شام وی ہوئی
 میں پھچھیا ایسہ آم شام دا مطلب کیہ اے لفظی
 اکھے کیتی میں وی اے مطلب کدے نہیں پھچھیا
 متاں "عام سامھ" ای ہووے
 رکھ آہدے نہیں ہک ڈوجھے دی آم شام دے جاٹو ہوندے نہیں
 سچ آہدے او، تماشبین وی ہوسن کال
 پر ہن ایسہ وی ڈاڈھے جاٹو آہدے نہیں۔
 پوری تے نہیں پر گچھ گچھ گل مینوں جونی والی

دس دن ٹھہر کے پلے پٹی

اوہ وی ایویں سبھیں

رافو میری شاگرد رہی اے

ہن پروفسر آپ ہوئی

فون تے آہندی اے کالج شوالے گڑیاں دے ہتھ دے کم دا

سٹھاں توں اُپر بندے وی آسکدے نیں

میں اکھیا سٹھاں چچ کچھ دن ہے نیں میرے

اکھے تہاڈا میڈیکل سٹٹ تے نہیں اوہناں لیٹا

میں آکے لے جاواں گی نال تہانوں

میں رافو نال اگے بہہ گیا

اکھے آپٹی ٹیم نوں شو دکھاؤن لے چلی آں

رافو ٹیم چچ پنچ بندے نیں

چار نال سن پھھلی سیٹ تے

پنجویں اے برکال

میں پچھیا رافو برکال نہیں جانا

آہندی اے کپڑیاں دا ڈھیر اے ٹی ٹی

بھانڈے پنے ہوئے نیں رات دے کھانے دے

گڑیاں نوں آسے لے جاؤ میں کیہ کرناے

باقی ٹیم نیں چارے گڑیاں

رافو آہندی اے ایہناں دی آؤٹنگ ہو جاوے تے کم توں یور نہیں ہوندىاں

نالے ایجوکیشن ہوندی اے

یورتے جھٹ پٹ ہوندیاں ہویاں

ایہناں کر کے ای کھانے میں کرواوندی رہنی آں

ایہناں دے ون ڈے میچ نیں کھانے

ہن ٹیم دی جان پچھان انگریزی وچ کرواوندی اے رافو

اک وڈی دھی اے برکاں دی

پچھے جیہے مسیر نال مسال سنی اے

پہلوں اوہ تندور تے پیڑے کرداسی

ہن رافو کیمہد ہرے کچیاں وچ رکھوایا اے

بر وچ کڑی دے چٹے وی نیں

عمر تے بائیاں چویاں دی ہونی اے

برکاں آہندی اے ریشہ اے نالے کھاندی گجھ نہیں

پنڈ ہوندیاں ایہدی اکتھاں مرضی آہی

اوسنے ہور کوئی کر لئی

پنچ ورھے ایہنوں ہوئے نیں جتھے آکھو ایہو آہندی اے اوتھے نہیں میں کرنی

رافو کھندی اے میرے نوں ڈرائیور نال ایہہ گھنٹہ گھنٹہ گلاں کردی اے

اکھے ڈرائیونگ خبرے کم زمانٹک لگدائے ایہناں گڑیاں نوں

اگے ڈھول سپاہی ہوندا سی ہن ڈھول ڈرائیور ہو گیا اے

یاں مالک والارنگ کوئی وچوں دسدانیں

من تے گئی اے میں آہنی آں ویاہ مگروں کوئی ہور نہ چن پئی چاڑھے

ڈرائیور نوں میں کیویں آکھاں
 اجکل ملدے کتھے نیں
 دو جی برکاں دی بچی بھین دی دھی اے
 ایہدے بھرانال مہنی اے پہلی
 پو کراچی میل وچ آہا
 راتیں لیٹ آیتے پلس روکیا
 ڈر کے نسیا
 پلس نوں فار کرنا پیا
 ایہہ ستویں مہینے آہی مگروں جھی
 پڑھن دا شوق سوا جکل نوویں وچ اے
 تریجی برکاں دی وڈی بھین دی دھی اے
 دو بھیناں اگے دسویں دسویں کر کے بیوٹی کلینک وچ نیں
 ایہہ گچھ پڑھن وچ ڈھلی اے سورا فو کو چنگ کردی اے
 چوتھی برکاں دے جیٹھ دی دھی اے
 پچھلے مہینے پنڈوں آئی اے
 پیراں دی نونہ ہوئی رافو
 ایہہ سارا گھر مرید اے جدی پُشتی
 پو ایہدا پیراں ای نوکر مُرد کر وایا ہا جدوں فوج چوں آئے
 ہن سٹھاں دا ہو گیاے رہندا جانداے
 دادی اے وی کے واہ ای سارا گھر دا کر لیدی اے

ایسہ رافو دی کس دی خدمت واتے آگئی اے
بھانڈا چھدی دھردی مونہہ وچ آہندی اے ”بسم اللہ“
ہن رافو مارے بریک تے پچھوں ہولی جیسی ”بس“ کر دئے۔

وکھو دکھ شال ہال وچ
گڑیاں آپنے کم بارے انگریزی وچ پیاں دسن
رافو اپنی ٹیم نوں وچ وچ اُردو کر کے دے
رافو دیاں شاگرداں اوہدا رویہ دیکھ کے کجھیاں میں کوئی وی آئی پی آں
”سر ایسہ بیڈ ٹینس نیں

چائیمیز وال پیپر توں انسپارڈ
ایسہ پلوگور ایجپٹشن ہیرو گلفس توں سر
شیدو پر ٹنگ، ایسہ باتیک سر“
رافو ٹیم دی نوویں والی

کندھ لگیاں سر تاویاں وچوں
کوئی کوئی لفظ اگھیر کے مطلب پھدی رہی
اک نکر وچ پنج گڑیاں سن
ممتاز محل سی سبھ توں سوہنی
باقی اوہدیاں گولیاں

پاندان والی شیشے والی میک اپ والی ڈمی تنبورے والی
پنجویں ماہی منڈا خالی حاضر خنجر بنھ کے
”سویر دیاں ایسہ سٹل نیں سر“

تھری ٹو فائیو دے پچیاں لئی کجھ پٹٹ نہیں ایہدھر

کجھ تے کہانیاں اوہو پرائیاں

بابے دے پتر لکڑی دے گٹھے والے

(مورل = یونین از سٹریٹنگتھ)

ریڈ رائڈنگ بڈ وی آہی سنو وائٹ وی

پراک ساؤلی جیسی ٹروی نے آپی کاں کہانی دسی

تاں جونی والی گل مینوں کجھ کجھ پلے پئی

”کوا پہلے رین بو رنگ کا ہوتا تھا سر

سیون کلرز کا“

اوہنے بڑا سوہنا سترنگا کاں بنایا ہو یا سی

مور ای گئے چکی راء دے ساڑ دا

کہانی ساؤلی ٹروی انگریزی اُردو وچ سنائی آہی

میں اوہدا پنجابی ترجمہ کرناں رافو ٹیم واسطے

اکھے کاں پہلوں سترنگا سی جی پیگھ دے رنگ دا

تدوں سارے جناور کٹھے رہندے ہوندے سن

پھیر دنیا آتے برقاں پیاں

تے آپو آپی پے گئی

اکدو جے نواں آھاں تدوں توں لگے نہیں

کاں نوں خیال آیا

ایہہ اڈدا سورج کول گیا تے اگ لے آیا

سارے بچ گئے

پرکال وارنگ سترنگ سورج نیڑے ڈھکن پاروں سڑ کے کولہ ہو گیا

ہن سارے ہسن ایہنوں

کال نون ڈکھ لگاتے سورج نے سمجھایا

توں تے ہیر وایں

توں قربانی دتی اے اپنی قوم دی خاطر

میں ساؤلی نون پچھیا کہانی آپ بنائی جے ملی ملی

نہیں اک رشمن بک چوں لئی اے سُر

فٹ پاتھ توں

بک دی کہانی ایہہ وی دسدی اے

کال نون کولوں دیکھوتے ست رنگ اے وی وچوں لھدے نیں

اکھے اینڈنگ میں کجھ چینج وی کیتی اے

اوتھے سی کہ جدوں جناور ہسن لگے تے سورج کال نون کن وچ آہندائے

میں وی اندروں کالال

ساری دُنیا وچوں تینوں ای سار میلی اے میری

سوہن توں وی کالائیں

میڈم آکھن لگے اینڈ کھنڈنگ اے

چینج کر دیو پچیاں نون سمجھ نہیں آوٹی۔

رافو ٹیم دی بسم اللہ مینوں مُردیاں آہندی اے

ساڈے وی آہدے نیں کالاکرماں والا ہوندائے

تریرہ ورھے پہلوں پائی چٹھی کتھے یاد سی مینوں

سوچیا ہو سی

ویلا تھوڑا رہ گیاے یاداں چھاپ دیو

ادھ گوڑا ادھ سچ توں

اوہدے بھولے پک تے آپنے چتر کچ توں

ہوئی تے حیرانی

کیہدے کیہدے ول ساڈیاں کینیاں چٹھیاں نہیں

ساڈے ول نہیں کینیاں کیہدیاں

آن پائیاں

آن ہجیاں

سرکاں رُکھاں دیاں

جنوراں نکھاں دیاں

جے اجن چیت کوئی سمجھے ویلا تھوڑا رہ گیاے چھاپ دیو

پچھا اگا جگ دا بھادیس ہور دا ہور ہووے نہ ہووے

سارے رل حیران تے اکواری ہوئے

تذکرہ ابتذال لیاں

عرف قصہ پنج

بر سبیل استفادہ عوام کالانعام

بزابان خوش الحان ملک عرفان الحق اکرام
جی ڈی اوٹو افسر بکار خاص حکومت پنجاب

ایسہ پنج ایہناں دے پیو دے نیں سرکاری

گھر نیندر نہیں نیں آوندی

بھٹی سیر والیاں لئی رکھائے گئے نیں

ساہ لین گھڑی

یاں گھڑی نظارالین بیٹھ کے قدرت دا

ایہناں دے پلنگھ نواری ماں دے

جسہڑا پنج وی دیکھو زوروں

کول جاؤتے مُردہ پیا ہووے گا۔

پتہ نہیں لگدا

کپڑے دی ایسہ پنج رنگ دے پاوندے جے

سردی ہووے تے ڈھپ والا نہیں چھڈدے

گرمی ہووے تے چھاں والا نہیں چھڈدے

بندہ کتھے جاوے دسو لکھن پڑھن والا

سوچن والا

پاسے پرنے ہون دی کھچل وی نہیں کردے

الف پئے نیں سدھے

کولوں بال وی لکھدے ہوئے، گڑیاں پڑھیاں لکھیاں

کوئی دین دنی دی ایہناں نوں نہیں؟

میں جھانے نوں پھنناں۔

نال کلب وچ ہوندائے جھانا۔

کئیں واریں ریٹائر ہو کے پنڈ جاں دی کر بیٹھائے

جان نہیں دیندے اگلے

دسدا ہوندائے پنجاں ورھیاں دا اتھے گولی پھڑاون لگاں

تدوں انگریز گورنر کھیڈن آوند اسی پیالہ آوند اسی

وکت گرواے جھانا

بنا پانی کس ویلے دینائے، رولر کتنا کتھے پھرنائے

گھا بنا کتھے رکھنائے کتھے نہیں رکھنا۔

ایسہ وی سنیائے رات کواٹر نہیں کدے ستا

کوئی کہندے سن خفیہ وچ اے

کوئی کہندے سن ٹیپی جاندا بے

کدے کوئی بندہ نہ ہووے تاں ٹویلو تھ مین وی بن جاندا اسی جھانا

کٹ ہر ویلے حاضر رکھدا سی
 میں پٹھناں جھانیا پٹھن دسن والا کوئی نہیں ایہناں نشنیاں نوں
 اکھے پٹھن والے بڑے نیں دسن والا کوئی نہیں
 ہے ای نشنسی نہیں جھانیا دسے کیہ کوئی
 ہے نہیں اکھے ہو جان گے
 پر کم کار نہیں ایہناں نوں کوئی؟
 اکھے نائٹ شفٹ جو لائی
 گھر پین دی تھاں نہ ہوئی ایتھے آگے
 نواں آئے کوئی شرچ ٹھاہر نہ ہوئی ایتھے آگے
 میں پٹھناں جھانیا تہاڈے ویلے وی ایویں ای سی
 اکھے دے سون والے تے تدوں وی بکدھرے سوندے ای سن کہ
 ایتھوں لنگھدا ای اوہو سی جیہدا پٹھنا ہووے، اگاتے انگریز دا ای سی
 پھیر تہاڈا ای ویلا چنگا ہو یا نہ جھانیا
 باغ باعزت ہندیاں لئی سی
 اکھے جیہدا حاجر ہووے ویلا تے اوہدا ہونداے
 آہو نوکری تیرے جیہی کس کرنی اے
 نوکری نہیں جیہدا اپنا گیر حاجر نہ ہووے ویلا اوہدا ہونداے
 جیہنوں وچ پر ایا قبجہ اے باہر وی قبجہ اے
 ایہہ جھانا ہے کوئی پٹھا ای
 میں ہور پیا کرناں ایہہ کوئی ہور سناوندائے اگوں

یاں ستریا بہتر یا گیاے
تاں کُر جائے آیاے جتھوں

بھوریا وے ہوریا توں آکھدار ہیوں
کنده جیہڑا شیشہ نہ کرے
میں اوہنوں رنگ والا نہیوں بھابھو مندا
کندهاں دھروں شیشے ای تے ہوندیاں نہیں بھولیا
مونہ نہ کدے دیکھ بہیں وے آپنا میں آہندی ہوندی ساں
ڈنگ بال پے آئے دامنگنا میں
کندهاں اچیاں دے ننگ پیا رنگنا میں چک اڈیاں
کنده توں مکائی اے تے کوٹھی اُتے ڈاکہ پے گیائے
گوچی تینوں ٹھوکدے نہ اگلے
اوہناں ڈاکواں نوں راہداری دینی سی کہ نہیں
مہینہ ہلدی لوا
ٹکر ٹور لئوں ماواں دھیاں رل کے
توں وی سچا میں کار جیہی سبھیائیں
ہتھ تینوں کسے دا پھد نہیں
کیہڑائے جیہڑا گرو تینوں نہیں مندا
بھیائے وی تیرے نال کوئی

جھو ریاوے ہو ریا کھا آیوں چار دن کٹ کیہ تے ٹک کیہ
پلس آلیاں وی رنگ تیرے کولوں ای پھر اوٹے نیں
ڈاکو کیہڑے جگے آ

کو نھی اوہناں وی تے وچے جتے پاوٹی اے
توہیوں پھیر کندھ اشکاوٹی اے

اڑیا ڈاکواں نوں آر پار دیکھنے دا شیشہ ای

کار تیرے ہتھ دی

ایڈا جے توں کسی ایں

رنگ دے جمان ویلھاں مار تیرے ہتھ دی

العشق نار یحرق ما سو اللہ

سرگزشتِ دل فگار بی بی محبوب جہاں روشن آثار المعروف یو یو جی

الموسوم بہ عین الاخبار عرف قصہ سوائی و گھلو

نتیجہ طبع گوہر بار الحاج میاں محمد افتخار المعروف میاں کھارا

رئیس اعظم بھیکھیے

حال مقیم کیلے فورنیا امریکہ

(بطرز ہیر وارث)

موم بتی وی ہوسن اوہ کسے ویلے

ایس ویلے تے بس بتی موم دی نیں یو یو جی

یوگا کر دے جے

جینز پن کے گھر سارا سا نھدے جے

گل کر دیاں ساہ پر چڑھ جانداے جیویں اندر دا اندر رہ ای جانداے

میرے یار پروفیسر نوں اکھدے نیں کوئی پھوک مارو

”اینا علم پڑھیا کیہڑے کم آونداے

مینوں پتہ اے اُنج کسے پھوک نے اثر نہیں کوئی کرنا“

چکی مار دے نیں

”بھار لاء دیاں اِنج ساہ ٹھیک ہو جائے“
 ”تہانوں بھار کا بدائے“
 اللہ واسے ایتا کجھ دیندے تے او ٹو یو جی
 پڑھاوندے ویا ہوندے او نو کر کر او بندے او“
 ”سارا جج اے جی بھار رکھنے دا
 اندر ویکھو صندوق الماریاں
 بساں نال ہر ہفتے میں ویکھنی آں
 سچ و سنی آں۔ آہدے ہوندے او سچ دوا ہوندائے
 مینوں ایسہ دوا وی نہیں پھر دی
 آہنی آں سسٹم ای کوئی ہووے
 بجلی چھڈ دیواں کندھاں یو ہیاں ورج
 ریموٹ کنٹرول آپ باہر ٹر جاں
 پھیر سوچنی آں جتھے جاواں گی بھارتے نال جائائے
 دونویں پتر نہیں باہر تسمیں جائدے او
 تسمیں دسو ہے او ہناں نوں لوڑ کوئی
 ورلڈ بینک دیاں ایڈیاں نوکریاں نہیں
 پھچھاں آہدے نہیں ماں کوئی شے چھیڑنی نہیں
 ساڈیاں روٹس نہیں
 ملک صاحب تے مینوں طلاق دے دین جے میں گل کراں
 کیش دے دینی آں

اوہ وی اوہیے“

”ہنن اللہ بہتر جاندا اے یو یو جی

ملک صاحب وی کے نون دین جے کچھ ایہو ای آہندے نیں یو یو نون دسیونہ
”بس جی ایہوتے بھیت اے سیکریٹ اے کمپنی دا“

ساہ چڑھ ویندائے ہمدیاں ہمدیاں نون

قصہ یو یو ہورال داتے پتہ ای ہا

کچھ اوہناں آپ دسیا

کچھ شیا سی لالے وزیر کولوں

چاپیہ ورھے دالیہناں دا خانساں میرا گارڈا وہ

ہنن رٹائر ہو کے ادھ انھا ہو کے میرے یار پروفیسر کول آگیا اے
روٹی کپڑے تے،

بال چھ تے لالے دا ہے کوئی نہیں،

تنخواہ پلس دی ہئی کم ایہناں دا ہا

ملک صاحب ایہہ لالہ وزیر دسدائے بڑے اتھرے سن ہنن وی اتھرے نیں
اکھے اچے توڑیں گل ہوئے نہ ہوئے

ماں بھین میری ہک کرن ہیں فرق تے نہیں کردے

بھتے چھمکن تے پو لے وی مار لیندن

انگریز ٹیم سی

نویں نویں ایہہ پلس کپتان ہوون گھڑ سوار بانکے

یو یو گاوندی سی

نواب راجے سینٹھ آوندے سن
 ہک دن بیٹھ بزار میں جلوس لنگھائے
 مردہ باد سرکار نوں ہون لگ پئی
 گھوڑا کھینچ کپتان نے الف کیتائے
 لتاں یو یو دی باری نوں لایاں نہیں
 کچھ مدھے گئے کچھ گلیاں وچ وڑے، گواچ گئے
 یو یو شربت بنا کے بیٹھ گھلیاں
 اُپر چڑھے نہیں ایسہ یو یو نال لہ گئی
 وردی وچ معشوق سن ملک صاحب عاشق رناں تے سن عاشق مردوی سن
 عاشق میں وی ساں لالہ وزیر آبدائے
 بھاونی سی ایس بھاتے گئی۔

یو یو ہوراں دا قصہ میں جانناں کچھ میرا یاد پر و فیسروی جاندا اے
 جدوں کہندے نہیں ”تسے تے جاندا اے او“
 پھیر لگدا اے اسیں جاندا اے نہیں
 راتیں اپنا روگ پھر ولدے اوہ
 ایویں گھلو دا قصہ سٹاون لگ پئے
 گل روون توں مری
 آھن لگے مینوں روک تے آوندا ای نہیں
 کلی ہوداں بھاویں، خبرے گل کیہ اے
 کڑیاں وانگ اوہ رویائے نہ گھلو

مدو کٹا چت لگائے
 گل کوئی وی نہیں سی
 اوتھے لان ج پہل سی یاد ہوئے
 سک مک گیا سی واریاں دا
 پہل ویسہنی آل پئی میں اوس پاسے
 اوہ ایس پاسے پائی پیا لاوے
 سکی شئی اُتے ویکھاں ڈس کلا پورے پہل اُتے
 گھلو ویکھیں نہ ایس، کول آکے چپ کھلور ہیا اے
 پھیر پھس نہیں پیا
 ڈس پیا ویکھے، رووے
 ”میں قربان دے میں قربان ہلی“
 ایس گل توں میں اوہنوں رکھیا سی
 اُنج اوس آوے چلے جاا
 ساڈا راہک جو سی

ملک صاحب نوں جدوں زمین ملی ایسہ وی پچھوں زمین دے نال ای سی
 لہور میں لے آئی

ملک صاحب نے پنڈ پھیر نور چھڈیا

چور ائے

ٹھیک ای اکھدے ہونے میں پولیس دی اکھ۔

ایسہ گھر نہیں سن

چانی پھیلے اندر دی اندر رہ گئی مینوں پھونچلی پے گئی
”گھلو فرش تے ڈگی اے یاد نہیں رہی
جندر اچھ کر بیٹھی آں“
”بھن دیواں“

”نہیں بھننا نہیں۔ چنگا نہیں ہوندا“
گیا بسترے چوں اک پتری جیہی نہ لے آیا
پکی کندھ ہن موٹی تساں دیکھی تے ہے
ایس پتری نال ای کجھ کیتائے
پئی دیکھنی آں
نہ کھڑا اک نہ کوئی جھریت
عجیب جیہی چپ چان ہو گئی
ثامت صاف اناں آپے نکل آیاں
سوٹی نال پتری ایس بنھ ٹوری چاٹلی باہر آگئی
اناں جوڑ پلستر ایس پھیر پھڈیائے
ملک صاحب آئے تے نشان وی نہ
میں دساتے سی ایہدی صفت وی سی
اکھے شکر کر آپے پھڑیا گئے
کسی چور ہوندے نی ایسہ خاندانی، پنڈ ٹور دتو نہیں کوئی کم کہہ کے
دل کرنا تے کدیں میں سد لینا
دن دادن اوس رہ کے مُڑ جانا

جدوں آپ کدیں رات رہن آوے
 سوائی نون نال لیاونداسی
 اوہد رنگ ہائے سوچیاں میلا ہووے
 ایس عمرے وی اکھ اوہدی چمکدی اے
 جدوں آئی دکھاواں گی میں تہانوں
 آپے دسدی اے
 ”پچھوں ناں میرا فضل جان ہا۔ سوائی میں آپ کیتا
 ماپے رجپوت زمیندار پچھوں
 نہر آئی تے ایہد ہر آباد ہو گئے
 ایہہ مصلی ہا
 مصلیاں وچوں وی گوڑھارات رنگا
 تسال ڈٹھا اے جاں تدوں دہم گیا ہی
 یک دن باہر گڑیاں اسیں ہسٹیاں
 کولوں لنگھیا اے
 ایویں کھلی آں میں
 نی ایہدے نال وی کوئی پرنیوسی نہ
 چھاہ ویلے حویلی نہ آن کھلا
 مینوں آہدائے توہیوں ہیں، ہور کوئی نہ
 میں حیران دیکھاں عجب سچ ہی
 مار دین ای چودھری جانڑ جا

آبدائے مویاں تے تاں تیرے کول آیاں

لیڑا نہ چایا میں نال فر پئی

ایسہ واہی سرداراں دی ہئی ایسھے آبیٹھے

اوہ سردار گئے تے تسیں آگئے

ساری عمر نہیں بولے نہ پو بھرا نہ ماں مامے“

سوائی پوری زمین ہن ساندھی جے

دھی نونہ میری نیویارک لے گئی

پتر ملک داہراں بھجوادتا

گھلو مرے نول ایسہ چوتھا سال جانداے

الہی غنچہ امید بکشا

کتاب مستطاب در بیان حیات کامیاب میاں بھان صاحب مع القاب
المعروف قصہ قلمی داڑھا

تالیف سر اپا آداب حاجی جن صاحب سابق ریڈر چھوٹی جچی

نال مینوں اوہدا میاں بھان ای یاد اے بھایا
کے سدیا ہونائے میاں بھان وی کر کے
او سے جٹ چوں جتھے او ہنوں ویہند اسال میں
روز سویرے سیر کردیاں

جٹ وچ بندے وڈے وڈے سن سارے ای کہ
اک حج رٹا رٹا ہانکورت دا اک جرنیل رٹا
اک پیروزی سفیر وی رہ چھیا سی
اک ملاں والا دو اخباراں والے

ہور وی ایسے رنگ دے بندے سن کہ ماڑا کھڑا سی
کے تے او ہنوں سدیا ہونائے میاں بھان جیہڑا میرے خیالے پے گیا
میاں مھان جے ہوندا آہندے نال رحمان سی
سدھی گل سی

ہو سکدائے جس سدیا اوہدا نک بند ہووے

آہو سیر کردیاں ٹھنڈ ٹھنڈ لگ جاندی اے

آپنے ولوں مھان ای آکھیا بھان نکلیا

انج وی نک بند رہندائے بعضیاں بندیاں دا

پر نک بند ہونداتے میس نوں وی پتیاں نہ کہندا؟

ایسہ شہر دے لوک پرانے ہین وی کوئی دے

بندہ بھوویں کڈاوڈا ہو جائے

مڈ پٹا نہیں چھڈ دے

شیخ جھروٹا حاجی لوئی

لوئی تے ہو گئی چلو جھروٹے دا وی کوئی تے مطلب ہونا ای اے

ایسہ بھان بھلا کیہ ہویا

سبجان تے ہو سکداسی

پر سبجان تے ڈھیر پرانے

جلیانوالے باگ توں پہلوں والا

ایسہ جلیانوالے باگ نال سبحان داتا نکہ ماسٹر ایف ڈی فضل دائے بھائی

تاواں بارے کھوج دا کیرائے ایف ڈی

کیمڑی قسم دے نال کدوں کس ضلعے دے کیمڑے جے اندر چلدے سن

ایسہ اوہنوں پتھو

ایف ڈی آہندائے بھان تے بندو نال اے

بال سبجان توں وگڑ کے بھان تے ہو سکدائے پر ہن مشکل اے

دو سبھان تے مارے گئے سن جلیانوالے باغ دے موقعے
اک باگ وچ امبرسر وسا کھی ویکھن آیا جلسہ سنن وڑ گیا
دو جا گلے دن جد ہیرا منڈی چونک چ گولی چلی اے
لہور امبرسر گجرانوالے پھیر سبھان نہیں ہوئے
ایف ڈی آپ تے فضل دین اے
فضل تخلص رکھیا ہو یائے شاعری بھاویں کوئی نہیں کردا
اکھے ناں لکاونا نہیں میں آپنا نہ ای وٹاونا ہے۔

چلو بھان دے مطلب نوں اسیں چوٹائے
سیر دے جٹ چوں کسے بولیا چیتے رہ گیا
جٹ والے اوہ سارے ای ہمدے اکوہان سن

میاں بھان ای چھوٹا سی وچ
ایہنے کدیں گھٹنا پایا ہووے
کدیں بھر پائی ہووے
دھوٹی وی مینوں اکواریں یاد اے

چار خانیاں والی
باقی جٹ اوہو عام سیر دے کپڑے
گجھ پکے سلوار اچکنی
گجھ پکے پتلونی

پر میاں بھان وچوں دکھرا ہوندا لگدا پھیر وی وچوں ای سی
اوہ جٹ وی ٹٹ گیا

جہاں تے اکثر ٹٹنا ہویا

اک اک کر کے گئے پرانے ہندے کیا دور سی

میں بھان نوں مُرد میں باگ نہیں ڈٹھا

ہاں ہور تھاواں تے

جلسیاں وچ مشاعریاں وچ

دفتر کسے کدیں آوندیاں جانڈیاں

جدوں ویکھیا فرق ضروری ہونا کوئی

وڈا فرق تے او سے دن سی

اوس دن اوہ نا ساڈے سٹاپ تے وگین پیا اڈیکے

چٹے وال ملائی تے قلمی داڑھا

قلمی داڑھا شہر والے ای کہندے نہیں بھائی

ایہناں دیاں بس پٹھیاں ای ہوندیاں نہیں

قلمی شہر آہندے نی جیہڑا ہووے شہر اتے قلم چلائی آوے

قلمی داڑھا ٹھوڈی مٹنی ہووے تے باقی داڑھی ہووے، دسو

حالاں قلمی تے ہوندائے اوہ جیہڑا اپنی نہ ہووے

پرانیوں گوریاں دیاں تصویریاں وچ ای ویکھیاے بُہتا

ساڈا فیشن عام تے کوئی نہیں

میںوں اچنھا گل نہیں لگی چٹے وال ملائی نہ قلمی داڑھا

ہاں ایہہ میں سوچاں

ایہہ اتھے کیہ پیا کردائے

کتھے میاں بھان تے کتھے وگین
 نالے ساڈے گوانڈھ اوہ رہندا ای نہیں سی
 خورے کتے رہ گیا ہووے پرائیا
 ویکھن آگیا ہووے پرائیا محلہ
 بھئی کیہ کچھ بدل گئے
 پھلیاں اگلیاں سڑکاں مل جوگیاں نیں
 نویاں راہواں تھائیں
 پہلوں وئی جدوں میں بھان نول ڈٹھائے
 مینوں ہمیشاں لگائے ساڈی جان پچھان جیسی ہے پرائی کوئی
 پر نہ اوہ مینوں ملنا چاہوندائے نہ میں اوہنوں
 پتہ نہیں ایسہ کیہ گل سی
 ہوندائے بھٹے ویلے
 اوس دیساڑے بس شاپ تے ویکھیا
 پھیر ہو روی کنیاں موقعیاں آتے لونویں ای ویکھیا
 اکدن چڑیا گھر دے کھوکھے آتے چاء پیانے پرچ پاپا
 میں سمجھ گیا
 کاروباری سامی اے وڈی
 ہن کاروبار اولاد نول دے کے آپ تماشا ویہندا پھر دائے
 دل کیتا تے وگین چڑھ گئے
 دل کیتا تے وڈے ہوئل چھڈ کے چڑیا گھر دے کھوکھے آتے آگئے

ایہو جیہے وی زندہ دل نہیں

ایہہ نہیں ہو سکدا بھٹی کاروبار ای بہہ گیا ہووے

کیوں اوہدے مونہ تے کوئی اداسی دسی کدے نہیں، نہ مجبوری
چٹے مکھن وال

مونہ پر اونویں ای سرخ سفید کہ

اگے نالوں وی لہہ لہہ کردا

کشمیری ہونائے اندر شہر دا

سرخ سفید تے رائیں وی ہو جاندے نیں بعضے ککے زئی وی

سارے ای میٹیں اکھوالیندے نیں

وڈا بندہ کسے وی ذات دا ہووے میاں ای ہوندا سی کہ

ایہہ وڈیاں جوڑاں دا سانجھا کھاتا ہوندا سی ”میاں“ سمجھو

دیگن آئی تے میں نہ چڑھیا اوس دیہاڑے

پتہ نہیں کیوں

میں میٹیں بھان نال اکو سیٹ تے بہتا نہیں سی چاہوندا خورے

میرا خیال اے اوہ وی نہیں سی چاہوندا ہونا

کینیں واریں ایویں ہویا

اوسنے چڑھ جانا

میں چڑھن دی کردیاں کردیاں پچھے رہ جانا

کنیاں دناں پچھوں اک دن بھائی دیگن چڑھناں میں

تے میاں بھان نہ اگے ای بیٹھا ہووے ساہنٹی سیٹ تے، دسو

گوڈیاں سچ گوڈے وڑ گئے، ہونا کیہ سی
شکرے کالی عینک لائی ہوئی ساسو
اکدو جے نوں دیکھ کے وی اسیں دیکھیا کوئی نہ
پوری داڑھی چنی چمکے
ایسہ نہیں بھئی قلمی داڑھے کالی ٹھوڈی بھر لئی ہووے
کتھے، قلموں اصلوں صاف تے داڑھی پٹھوں شروع ہووے پئی ہڑباں اتوں
بانگی

لکے کیو ترورگی

فرنج کٹ نہ پوری سعودی
وچ وچ، سمجھو اپنے رنگ دی دکھری
موندہ سُرُخ سفید اتے کالی عینک چنے کھڑ کھڑ کردے کپڑے
منٹو پارک اوئے پتر ااکو

میں بھان نے کڑ کڑ کردا دساں دانوٹ پھڑایا
سیر کرن ہن منٹو پارک ایسہ جانداے
پر گارڈن ٹاؤن ڈیفنس جتھے وی رہنداے
سیر کرن دیاں تھوڑیاں تھاواں نیں
نویں پارک نیں جے ہن لارنس نہیں سو جانا
نہیں شہر پرانی جانداد ہوئی اے چوکھی
اوتھے فٹ کروڑاں دے نیں
منٹو پارک جٹ پرانا ہونداے

پر کبڑے رہ گئے ہونے نہیں ہن اوس ویلے دے

کتے ہیرا منڈی میاں بھان نہ جاندا ہووے

دن ویلے پر آہو کیوں نہیں

شبیائے وڈے لوک پرائے دنے ای جاندا سن کہ

تے شاماں پین توں پہلوں پہلوں نکال آوندے سن

پر مینیں بھان نواں بھائی تھوڑ کاہدی اے

جیہوں جتھے چاہوے بلا نہیں سکدا ہونا؟

پر شوق شوق ای ہوندا بھائی

ایویں ایہوں ہیرا منڈی واڑی آونائیں

خورے پیشی شاہی مسجد پڑھدا ہووے

بُجکا اکدم بریک دا

پھیر ر پئی وگین

”گولی چلدی پئی اگے بنک دے“

ٹھاہ ٹھاہ ہوئی پھیر تر تر تر تر

”ڈاکہ پیندا بھائی“

اک جین جیلٹ والا منڈا کالی غینک لائی کندھ نال کنڈ گھسائی آگیرے ہوندا

گولی چلائی جاوے

فلم دی شوٹنگ جیویں

گلیاں وچوں بھیر کھلوتی دیکھے پئی

میاں بھان کو کیا

اوائے حرامیو موزو گڈی رو کو بد دیو تخمو کڈ هو بھجا کے کیوں نہیں کڈھدے
اوائے کیہ ہو گیائے ڈنے گلی چوں کیوں نہیں واڑ کے کڈھدے
اوائے روک خبیث دیئے نسلے اوائے بھاوندا کیوں نہیں لتاں سوں گنیاں نی۔
شورا، کمینہ جاہل

اوائے باباجی چُپ کر کے بہہ جاؤ رب داناں جے
نہیں تے لہہ جاؤ

اوبدھر گولی چلن ڈیسی اے ایہدھر گاہلاں چھڈی آوندے او
ساڈی جان نہیں؟ روز داکم اے ساڈا
چڑھ گیا سٹیج تے میاں بھان کہ
”باباجی باباجی کیا لگا رکھی ہے تم نے
ہوش میں ہو

یہ بیس افراد تمہاری ذمے داری ہیں
ہم دیکھیں گے جو بال بھی بیکا ہوا کسی کا
باباجی باباجی

کھیل بنا رکھا ہے ملک و قوم کو
سبھ تمہارے بھائی ہند ہیں
ایک ہی تھیلی کے سبھ چٹے ہو تم
گولی چلانے والے بھی اور تم بھی
یرغمال بنا رکھا ہے پوری قوم کو
ان کی خاطر ملک بنایا تھا یہ ہم نے

ان کے لئے قربانیاں دی گئی تھیں جان و مال کی
عصمتیں لٹوائی گئی تھیں
وقت آنے والا ہے اب برداشت نہیں یہ کیا جائیگا

بابا جی بابا جی

کیا سمجھ رکھا ہے تم نے“

کنڈکٹر چھوہر ڈر یور آپ دھیانے بیٹھے رہے

نہ اوہناں گڈی بھجائی نہ ای روکی موڑی

گولی والا چوک لنگھ گیا

اگلا لنگھ گیا

شاپ آگیا میرا

اوبدے گوڈے نال جڑیا گوڈا ہور ہور جیہا لگے

لگے میاں بھان نہ کردا ایہہ تے خورے میں کر دیندا

تھوڑا جیہا اگیرے گیاں تے پھیر سوچناں

ایہہ او سے واکم سی۔

میں اوہو آل

جسہہ روز ایسے اوہ جگیا

کتوں بھانڈے بدھے دوہیں ہتھس چاء کے

پھڈے سلپر ماڑی ماڑی ڈھوڑ جگیدا

دفتر دیاں کواٹراں اگے آویندا اے

گڑوی اک تلی جیسی

جتھوں بھاں بھاں پلپیاں کردی آکے

بھانڈے بدھے پھڑدی اندر کھڑدی اے

پنجاں مٹاں پچھوں اونویں بھانڈے بدھے جیسوں پھڑا کے

بھاں بھاں پلپیاں کردی مُرد اندر وڑدی اے

میں اوہو گڑوی آل جیسوں بڈھی اک ادھکھڑ جیسی

دفتر دے بمبے تے ٹلے ملدی

گند بولدی نال پلوتے دیندی اے

اوپا گڑوی جسہہ وی جھٹ سارا لیزے سٹخنے پا کے

بمبے اگے گلی نوان تے بوری رڑھدی

وچوں جاگدی اُپروں سوندی جاندی اے

میں اوہو ادھکھڑ بڈھی آل

اوسلے جیہڑی موڈھیاں اُتے گئے وال اُھلاری آکے
پاٹیاں اُھیاں نال گڑی دے تے ہر چوں لیکھاں لہدی
اوبدے نال کہ اپنے نال کوئی ہولی ہولی گل چلائی آوندی اے
اوباجیہڑی وال سواری

رات ویلے دربارتے آیاں کارال دے وچ جھات جھاتدی آوندی اے
بیہ ہاں، اک گڑی اے بچی، کر سکدے اوجووی کر دیو
اوبوورے پچھوں جیہڑی

جتھے بہدی اے اے نال ای بہدے نہیں
بولے یوں لگ چنیدے نہیں
چپ رہوے چپ رہندے نہیں

باراں مانہ

وساکھ 97 سن دا

دینہہ ساڈی ماں کوئی نہیں

ساڈے چن روڑاں چوں دانے

سوالا پتہن کرے

دینہہ سانوں چھج کوئی نہیں

جیسہ اچھٹ دیوے اخباراں

دینہہ سانوں حج کوئی نہیں

ساڈی لاہ کے بھنڈ پرانی

کورا جم کر دے

دینہہ دی چھاں کوئی نہیں

دینہہ متاں بو باجے

رات پٹاں وچ کھلدا

نہیں دینہہ چو باجے

تھندی مشک دا ودھا

کوئی حاضر اے

دینہہ دا گناہ کوئی نہیں

تساں گھر والے
گھر تساں کتاب بہاوتی ہوئی
ساڈا تساں نال بھلا کیہ میل سائیں
سانوں چیتروے دی ٹوہنی واپہٹاں نوں
او جھڑ سانجھ سسینی
ساڈا سٹن سٹاون جو بس تھیا
منشی دفتری بہک بہائے تساں
دیکھی بیڑ کے لے سنہر چاڑھے
مخمل کس دواڑے لائی آئے
آئے گئے بوہنی
راتیں جھاڑ جگے
ڈاہی ریہل صندل
ہتھ پھیر ولاؤ جی ویہل سائیں

قصیاں و چلا گاون

سویل سمندر یولے
سنئے

اوہ یولے کہ توں
کیہ کھولے اسیں پھول نہ سکئے
روز فجرے لفظ بھلیرے
تیرے نقش و سارے
وسن کئی کئی

کیہ ہو یا کیہ ہو سی دسن
جئی کھنی پیاں جھئے
ہسن

جاں پھئے کیہ کرئے

اک بھاری اک سگ سڑی

دونویں اوھکھڑ

بلیاں ونگر

نور پیر دے ویلے پھانک لنگھ آئیاں نہیں میرا

سگ سڑی پٹی کوزے والے ڈرم نوں پھولر پھالردی اے

”باہر چلو تسمیں کون او“

کاہلی کاہلی کول آن کے بھاری آہندی اے

”کلا ای ایس“

”کیوں“

”اندر آواں“

”کیہ لین، نہیں باہر چلو تسمیں باہر“

”ایہوں ٹوردیاں

میں کلی آواں“

”پلس نوں فون میں کرناں

پتہ لگ گیاے اگے وی چیزاں گنیاں نہیں“

”گل تے سن نہیں سنٹنی

”کم کر دیاں تیرا“
”کم شم کوئی نہیں اتھے باہر چلو“
”اسیں سہیلیاں کر دیاں کم تیرا
مرضی ہوئی تاں دیویں کجھ نہ دیویں قسے“
”باہر باہر“

”سجھ ای دے اک لاکے“
”باہر، اتھے کوئی نہیں پیدا“
”شم ای دس چھڈ،“
”باہر، گھڑی نہیں۔“

سُک سڑی نے شیشیاں خالی تن دوائیاں والیاں
چار لفافے خالی سینٹ والے
کوڑے وچوں پھول کے جھولے پائے نہیں
کاہلی کاہلی بکل گئیاں نہیں دونویں اگے پچھے دیہندیاں
اکدوجی نوں اوہلا دیندیاں
نور پیر دے ویلے

سُکھ چھین دے پتر نوں بھاویں چھوہریں نیں کوئی
انگ جیہناں دے ڈھپ چڑھ گئی اے
اکھ جیہناں دی رمز ہوو کوئی پڑھ گئی اے
ہن جھڑ دیاں پترال نوں کاہل اے ماواں والی
آونی آؤگھٹ نویاں نوں مرن چنگھائیے
کواریاں والی کاہل انھیرا بھوگن دی
زوڑی رنگ پکائیے راتیں
دینہہ لگیاں نوں چڑھئے سجھ پنگھائیے

الف لیلا

(اک ملٹی نیشنل ریسرچ پروجیکٹ)

ککڑ مورتے نہیں جی

پر پوچھ پرال وچ ایہدیاں اک پر مور داوی ہے
ہن ساواہن نیلا

ایہہ وی ٹھیک اے آہو

اوس اک پر نال ککڑ مورتے نہیں ہو جاندا

اوہ تاج کتھے ایہہ کلگی کتھے

انگریز راج دیاں پلیسیاں والی،

دعوا بانگ دا اجکل کاہدا

گچی کڈھ منارا کر لئے سنگھی لاؤڈ سپیکر چھپی نہیں

ککڑ وی ایہہ ڈھائی گھڑیاں دائے

اگوں لینے چکن پیس یاں چکن کڑاہی ہونائے

رنگ برنگے جوڑ کے پائے لاه کے۔

اوہ اکھ دی دھار چوں تلکن والا اک پر مور دا ایس کیہ کرناے کیوں جی

پہیل دا اول نہیں

پیل دا زور وی کوئی نہیں

زور جے ہے تال ککڑی تے جے

جس ویلے ایسہ کھمب کنیا کے دے اشارہ بہہ جاندى اے

جھٹ جھٹ اُتے چڑھدائے

چمکی نپدائے

پوچھ تے پوچھ دا ٹھپہ لا کے وردی جھاڑ دا لہندائے

ککڑ ہوون دی بے وساہی مٹھدی نہیں تے چکن ہوون دا نمبر آجاندا اے

ایہنے جاڈور نگا اوہ پر مور دی باد شہی دا کیہ کرناے

اوہ پر مور دا ککڑی نے وی کیہ کرناے جی

ککڑی داوی زور جے ہے تے آندیاں تے جے

اک روز دا

الف لیٹے دی ٹی ٹی والی روز دی اک کہانی

مور تے سنیائے دنیا داری کر دای نہیں کہ

پیل جمال دے نال مُرادن ہو جاندى اے مورنی بختار والی

قصردى

اُستاد جواہر كى خال

سرنگئے سن استاد ہورىں

شاعرى وى كرده سن

پر كدىں پھڑائى نھیں نھیں دتى شعر كېہدائے تے گل كېہدى اے

مُزگئے جس راتىں

شامىں مېلے نھیں نظم سُنائو نھیں

ہُن رلى ملى گل ياداے شعر نھیں رھندے چیتے

اکھے بندے كىوں چڑھدے نھیں

بندىاں گُرياں كاراں اُتے

سُخرياں كىوں كرده نھیں

رنزاں رنالاں دىاں

پنڈىاں نواں سھالاں دىاں

كىوں كُندھدے نھیں اخباراں

كىوں پھردے نھیں ادھ جاگے ادھ تے

شاعرى كىوں كرده نھیں

وَك وَاك نوىاں ہوون اُنى

سرگھی کوڑا ڈھون لئی

نہ ہون دے ڈر توں بھدے او سے گھر کیوں وڑدے نیں۔

اکھے آپ سیانے او

تسیں دسو

ہسو اوئے ایہہ وی تے شاعری اے

ایہدے وچ وی تے او ہو ساریاں گلاں نیں

میاں پڑھن والے تے پڑھدے نیں۔

اکھے آپ سیانے او

شاعری جوڑاے

جوڑ کھول کے تک لئو

او ہو ساریاں وچ نیں تے پھولو، کڈھ دیو

جو رہ جائے سو رکھ لئو

توڑے چپ اے

جیہڑی نہ ہون توں ہٹھ ہون وچ وڑ گئی

پورھیا کر دیاں انگلاں چوں نکلی

دھرل مناراں نوں چڑھ گئی

آپ سیانے او اکھے تلو چھاں اے دھپ اے

کیہڑی چپ اے جھ نہ کہنی

کیہڑی چپ گڑپ اے۔

ماپیاں دھریاناں ہو رہا سنیائے

شعر جواہری نال تے آپنے پڑھدے سن

آپے دسدے سن استاد ہو ریں :

ہیریاں والا جواہری نہیں ایسہ

توڑے ہیرا منڈی بہندائے،

وجدیاں تاراں بیٹھ جواہری ہوندی اے

ججلی دی وی تار جواہریوں لنگھدی اے

جدوں داستیائے میں کہ بڈھڑے تھی گئے نہیں
جی بت پیا کیتائے اک پل اسیں نہ اوہا ایہناں نال کرے
جیہڑی سدا اساں نال کیتی نہیں :

نہ دے روہ وچ تپ اٹھئے

بھڈ پھرہ قبضہ

سیک سنھ کھنڈ سار سُخاں وچ سرے

ہاں دی ہار نوں ہنم ٹھریے

بڑ تڑندے تڑت بڑدے ٹھار و نڈیندے

سمندر ہوراں دے ڈھل تھکے وجود دے اندر لایے چھوہ پاروی

جدوں داستیائے نہیں ایہناں داروہ راضی

جی کیتائے تن گال میل کے ہوئے نہ اک پل پانی

بھن برو نہاں ایہناں دیاں

اک پل داستیہڑا اوہا ایہناں نوں دیئے نہ

جیہڑا آد جگادوں ایہناں اسانوں دتائے ننھ سویرے

تے اساں بتا کوئی نہیں